Nr. 329. NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. Kraków, Poniedziałek 18 Sierpnia 1919. Rok XXXVIII.

„Nowa Reforma“ wychodzi codziennie rano, w poniedziałki po południu.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	120 kor. — h.	60 kor. — h.	30 kor. — h.	10 kor. — h.
z odnoszeniem do domu	144 „ — „	72 „ — „	36 „ — „	12 „ — „
W Polsce:				
z jednorazową przesyłką poczt.	144 „ — „	72 „ — „	36 „ — „	12 „ — „
z dwurazową „	156 „ — „	78 „ — „	39 „ — „	13 „ — „
W państwie niemieckiem	156 „ — „	78 „ — „	39 „ — „	13 „ — „
W innych państwach	168 „ — „	84 „ — „	42 „ — „	14 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy“** w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi 41. Administracyi 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**
Nr rach. poczt. Kasy oszczędności 140.956.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 50 h.: w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego,** ulica Trzeciego Maja l. 5 **w Biurze Piołuna,** ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 50 hal.

NOWA REFORMA

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscowa: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscowa:** Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku — Agencya Hopcass i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupczyca ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We **Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21; S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5 W **Jarosławiu** J. Soczyńska. — W **Tarnowie** M. Rockach. — W **Wiedniu** Hermat Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolgend Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, ... i Wrocławiu, — R. Mosse, (także w Warszawie, Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek, Wollzeile).

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem za raz K 1·—. Do numeru niedzielnego i świątecznego o 50 procent drożej. — **Nadesłane** po K 3·— od wiersza. — **Głosy publiczne** po 5 K od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, ako ubiegowany, pierwszy raz K 2·—. **Załączniki** do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 K od 100 egzempl. dla zamiejscowych, a 1 K od 100 egzempl. dla miejscowych prenumeratorów.

O przyszły nasz ustrój skarbowy.

Kraków, 17 sierpnia.

Poruszyliśmy niedawno dziesięcioro warunków skarbowych dra Bilińskiego, przedłożonych jako podstawa jego działalności na posterunku ministra polskiego skarbu. Ważne są one ze względu na to, iż zawierają druzgocącą krytykę wad poprzedniego systemu, a raczej poprzedniego bezhołowia. Ta strona negatywna programu góruje dosadnie nad stroną jego pozytywną, której jądro jest wprawdzie zlekka naszkicowane, lecz na której szersze rozwinięcie opinii polskiej przez pewien, może dłuższy nawet czas, jeszcze czekać wypadnie. Programy realne wszelkiej ważnej i poważnej akcyi nie klecą się bowiem w okamgnieniu, ani na zawołanie, lecz dojrzewają powoli w głębi doświadczonej i doświadczającej refleksyi, która żadną miarą skompromitować się nie może programem skonstruowanym na odlew. Wie o tem doskonale polityk i praktyk tej miary, co dr Biliński, przeto nasze uzasadnione zaciekawienie wystawić nam przyjdzie na silną próbę cierpliwości.

To też z tem większem zaciekawieniem śledzimy te usiłowania, które starają się wyprzedzić poniekąd władne słowo dra Bilińskiego i podsunąć mu pewne pomysły, czy wskazać pewne drogi, po których należałoby popchnąć sprawę formacyi naszego skarbu. Są to głosy nieliczne, prawie że odosobnione, a tem szczególne i odrębne, iż nie pochodzą od lekarzy stańczykowej promocyi, od których dziś roi się w Polsce w dziedzinie zagadnień skarbowych, lecz od pierwszorzędnego znawcy, wybitnego praktyka i teoretyka podatkowego, który szeregiem fundamentalnych dzieł o skarbowości wogóle, a skarbowości polskiej w szczególności zapisał się jak najchlubniej na kartach naszej ubogiej literatury ekonomicznej, a zajmując obecnie pierwszorzędną placówkę finansową, wniknął też głęboko w tryby naszego życia gospodarczego. Są to uwagi profesora wszechnicy Jagiellońskiej i dyrektora Banku krajowego, dra Jerzego Michalskiego, rozsnute na kanwie budżetu, ogłoszonego niedawno przez byłego ministra skarbu, p. Karpińskiego.

Wobec niezwykle ciężkich warunków, wśród których tworzy się nasze państwo, postawione równocześnie w obliczu tak trudnych zagadnień: jak spajanie dzielnic rozbiorowych, jak odbudowanie życia gospodarczego, zrujnowanego wojną i półtorawiekową niewolą, jak stworzenie nowej waluty, jak wreszcie organizacya skarbu, walczącego nie tylko z deficytem, lecz i z brakiem odpowiedniego wyszkolenia personalu — jest kwestya urządzenia systemu skarbowości jednym z najbardziej zasadniczych i piekących zarazem problemów w naszej państwowości. Dotyka ich po kolei p. Michalski, wysuwając na czoło projekt, który ze wszech miar zasługuje na uwagę. Zdaniem jego są agendy sternika skarbu polskiego tak rozległe i tak rozbieżne zarazem, wymagają tyle praktyk i skoncentrowanej wiedzy, że jeden człowiek ani fizycznie, ani intelektualnie nie jest im w stanie sprostać. Nawet dr Biliński, któremu towarzyszy najpochlebniejsza opinia i ogólne zaufanie. Zdaniem p. Michalskiego należałoby funkcyonowanie ministerstwa skarbu oprzeć na zasadzie kolegialności, pojętej w ten sposób, iż do boku ministra dodani by byli trzej możliwie najwybitniejsi fachowcy, jako samodzielni i współodpowiedzialni kierownicy, powierzonych sobie działów. Pierwszy z nich byłby niejako specyalistą walutowym z kompetencyą, obejmującą wszelkie kręgi tej ogromnie powikłanej materyi od założenia banku biletowego począwszy, a na organizacyi naszej finansowej odbudowy gospodarczej kończąc. — Drugi zająłby się organizacyą naszego systemu podatkowego pod względem materyalnym i formalnym (rachunkowość publiczna), jego uzgodnieniem z podatkowością samorządną, krzyżującą dziś dotkliwie i krępującą działalność państwa, wreszcie kontrolą i czuwaniem nad ścisłem wykonywaniem ustawodawstwa materyalnego, zmierzającego do ujednostajnienia norm podatkowych w całej Polsce. Trzeciemu wreszcie specyaliście »bankowemu« przypadnie zadanie organizacyi naszego kredytu państwowego w kraju i zagranicą.

Pogląd swój uzasadnia p. Michalski istniejącemi już w W. Brytanii i Włoszech urządzeniami, na podstawie których kierownictwo skarbu znajduje się tu i tam w rękach dwóch współrzędnych ministrów, którym w Anglii dodany jest nadto sztab czterech podsekretarzy skarbu tak, że zarządza nim właściwie szczegółowe kollegium. To, co w tamtych państwach okazało się instytucyą potrzebną i celową w czasach normalnych, u nas w Polsce jest tem więcej usprawiedliwione okresem państwotwórczym, który właśnie przebywamy. Rozumowaniu p. Michalskiego nie można przeciwstawić żadnej istotnej objekcyi. Należałoby je wziąć pod dojrzałą rozwagę, gdyż kwestya wydatności pracy około ufundowania naszego skarbu jest ściśle związana ze stroną personalną tego zagadnienia.

Około tej sprawy naczelnej grupuje p. Michalski szereg wielce trafnych i aktualnych uwag o niedomaganiach naszej skarbowości, której racyonalny rozwój utrudnia, a nawet uniemożliwia zbyt rozległy zakres atrybucyi podatkowych, przyznanych związkom samorządnym gminnym i powiatowym. Wyzwolone z zależności od centralizmu petersburskiego, który rozmyślnie dławił wszelki rozwój lokalny, zużywając przeszło dziewięć dziesiątych dochodów na nieproduktywne wydatki biurokratyczne, niedopuszczając do zakładania szkół, i wogóle żadnych inwestycyj kulturalnych czy asanacyjnych — rzuciły się te związki z furyą, usprawiedliwioną długoletnim postem, na eksploatacyę wszelkich podatków bezpośrednich, dodatków i monopolów. Ta autonomia podatkowa, ścieśniająca w niebezpieczny sposób prężność i rozmach skarbowości państwowej, winna doznać ograniczenia. Poruszona tu wszakże kwestya ma nietylko oblicze skarbowe, lecz i ustrojowe. Załatwić ją może — naszem zdaniem — nie organizacya naszego systemu skarbowego, lecz konstytucya państwa, dotąd nie uchwalona, a oscylująca już w powijakach między hasłem centralizmu a decentralizacyi. Póki ta zasadnicza sprawa nie będzie w najwyższej instancyi konstytucyi państwowej rozstrzygniętą, póty nie może być mowy o tem, by mógł ją przesądzić samodzielny dekret ministeryalny. Dlatego uwagi p. Michalskiego choć słuszne w zasadzie, są na razie przedwczesne, a przytem przesądzają kwestyę naszego ustroju państwowego, któremu zbyt ciasny uniform centralistyczny, wyjśćby mógł na szkodę. Bardziej aktualną byłaby nie tak daleko kwestya ograniczenia, jak raczej kwestya rozgraniczenia atrybucyi podatkowych centralnych i lokalnych.

Zatroskany o równowagę naszego budżetu rozprowadza p. Michalski poniekąd myśli dra Bilińskiego, o ile chodzi o wpływ Sejmu na gospodarkę groszem publicznym. Sądzi, że Sejmowi nie powinno przysługiwać prawo wotowania wydatków, nie przewidzianych i nie aprobowanych przez rząd. Preliminarz budżetowy jest tworem tak kunsztownym i mozolnym, że nie można obalać lub wypaczać na rzecz pierwszej lepszej zachcianki partyjnej, nie pozbawionej jednokrotnie domieszki demagogicznej. Jedynie zarząd skarbowy może należycie ocenić, na jakie wydatki starczą dochody, przewidziane na dawny okres budżetowy. Nie byłoby to zresztą obcięciem praw suwerennego Sejmu, gdyż w Anglii niedopuszczalne jest podwyższanie wydatków przez parlament, a we Francyi również ulega to prawo silnym ograniczeniom.

Oszczędność winna być naczelnym wskaźnikiem gospodarki państwowej. Jak z jednej strony narusza tę zasadę wola Sejmu, skłonnego do bardzo kosztownych reform, tak z drugiej strony depce ją wręcz metoda kreowania coraz to nowych a bardzo wysokich urzędów, które nieraz posiadają śmiesznie szczupły zakres działania. Dość powiedzieć, że — nie uwzględniając stosunków, panujących w ministerstwie spraw wojskowych — nasze władze cywilne wykazują około stu szefów sekcyi i dwustu pięćdziesięciu naczelników wydziałów. Nawet Austrya i Prusy razem wzięte nie liczyły tylu wysokich dostojników.

Razi to tem więcej, że aparat niższych instancyj ma wyraźne tendencye ku podobnemu przerostowi sił, wobec zamiaru kreowania przez każde niemal ministerstwo z osobna odrębnych i niezawisłych od siebie władz pierwszej i drugiej instancyi. Koncentracya, z której należałoby wyłączyć szkolnictwo i skarbowość, jest tu nietylko postulatem oszczędności, ale i sprawnego funkcyonowania władz, które często mogą popadać w konflikty, utrudniające normalny i szybki tok urzędowania.

Najgorzej przedstawia się skarbowość królestwa, gdzie odrazu sięgnięto na najwyższe kategorye podatkowe, jak podatek od zysków wojennych lub danina majątkowa, nie urządziwszy wprzód ich podwaliny, to jest systemu podatków dochodowych. Ta robota, zaczęta od dachu, nie rokuje żadnych nadziei tem bardziej, że brak jej fachowych wykonawców, to jest biegłych techników podatkowych. Zorganizowanie tych najniższych posterunków służby skarbowej jest najbliższem zadaniem ministerstwa skarbu, utrudnionem przez brak wyszkolonego materyału urzędniczego.

Uwagi p. Michalskiego dotykają wielu ważniejszych kwestyj naszego ustroju skarbowego. Mają zaś tę zaletę, że pozwalają krytycznej opinii publicznej wyrobić sobie zdanie o najbliższych naszych potrzebach i najpilniejszych brakach, a przeto pozwalają śledzić w wyższem zrozumieniu akcye, którą niebawem wdroży nowy nasz minister skarbu.

Spór o Śląsk Cieszyński rozstrzygnie polski miecz.

Wiedeń, 18 sierpnia (Telef. pryw.) »Mittagspost« donosi:

Z wiarygodnego źródła polskiego dowiadujemy się, że **załatwienie ugodowe sporu między Polakami a Czechami w sprawie Śląska cieszyńskiego jest wykluczone.** Politycy polscy są zdania, że podjęte znowu z polecenia naczelnej rady państw koalicyjnych rokowania spełzną i tym razem na niczem. Spór o Śląsk Cieszyński rozstrzygnięty być może jedynie orzeczeniem konferencyi pokojowej. **Wątpliwem jest jednakże, czy Polacy orzeczeniu temu się poddadzą, o ile ono nie wypadnie korzystnie dla Polski.**

Polacy koncentrują na Śląsku Cieszyńskim znaczne siły wojskowe, a dowództwo nad niemi powierzyli jednemu z najzdolniejszych swych oficerów, generałowi Latinikowi. Generał Latinik odznaczył się kilkakrotnie podczas wojny a głównie w 11 armii pod Mackensenem. Generał Latinik odznacza się spokojną rozwagą, zapewniającą mu powodzenie w najcięższych nawet sytuacyach. Przeglądy wojskowe, dokonane w ostatnich czasach przez generała Hallera w Bielsku i Cieszynie, świadczą również, że **Polacy przygotowują się do orężnej rozprawy z Czechami.** Czesi woleliby nie walczyć z Polakami, obawiają się bowiem, że ponieść by mogli taką samą klęskę, jaką ponieśli na Węgrzech. Wśród wojsk czeskich panuje mianowicie niechęć do dalszej wojny a przedewszystkiem szerzy się bolszewizm.

Rokowania polsko-litewskie.

Warszawa, 17 sierpnia (Telef. pryw.) »Głos Litwy«, wychodzący w Wilnie, donosi, że w Wilnie rozpoczęły się rokowania **między wysłannikami litewskiego rządu kowieńskiego a Polakami w sprawie przyszłych losów ziem litewskich.** Rokowania te są dopiero w stadyum początkowem, nie należy też oczekiwać rychłego ich zakończenia. W każdym razie fakt rozpoczęcia rokowań między obu stronami dowodzi, że stosunki polsko-litewskie wchodzą w nową fazę. Zbliżenie polsko-litewskie leży w obopólnym interesie tak Polski jak i Litwy.

Zwrot w opinii litewskiej.

Wilno, 17 sierpnia (PAT). Organ rządu litewskiego »Lietuwa« omawia w artykule wstępnym sprawę zaprzestania kroków wojennych z Polską, wskazując, że położenie państwa litewskiego nie polepszyło się, gdyż **przybyło niebezpieczeństwo bardzo groźne ze strony imperyalistów rosyjskich,** a wyrazem tego niebezpieczeństwa jest zajęcie Szaweł przez podwładnego Kołczakowi a wspieranego przez Niemców księcia Lewiena. Artykuł kończy się wezwaniem do narodu litewskiego, aby z bronią w ręku wystąpił przeciw najeźdźcom.

Pogotowie angielskie dla Gdańska.

Gdańsk, 17 sierpnia (PAT). »Danziger Neueste Nachrichten« donoszą:

Wedle doniesienia »Timesa« od dnia 1-go października będzie stacyonowany na Bałtyku oddział floty angielskiej.

Pismo to donosi dalej: Jak słychać, bawi w Gdańsku od kilku tygodni przedstawiciel ententy, którym ma być angielski pułkownik, który bada stosunki w Gdańsku. Ma on podobno polecenie przy najmniejszym objawie zaburzeń zażądać od państw ententy **natychmiastowego obsadzenia Gdańska przez wojska aliancki.**

Sprawa Bukowiny w Paryżu.

Wiedeń, 17 sierpnia (Telef. pryw.) Tel. Comp donosi z Bukaresztu, że konferencya pokojowa w Paryżu nie uwzględniła pretensyi Ukraińców co do Bukowiny tak, że **cała Bukowina przypadnie Rumunii.**

Korespondent wasz dowiaduje się ze źródła autentycznego, że wiadomość ta w powyższem brzmieniu jest nieprawdziwą. **Paryż przyznał dotąd Rumunii Bukowinę z wyjątkiem obszaru między Prutem a Dniestrem.** Rząd rumuński czyni wprawdzie starania o uzyskanie także obszaru między Prutem i Dniestrem, powołując się na ciężkie ofiary, jakie Rumunia poniosła przy tłumieniu ruchu bolszewickiego na Węgrzech. Konferencya pokojowa dotychczas sprawy tej jednakże nie załatwiła.

Wiedeń, 17 sierpnia. (PAT). »Tel. Compagnie« donosi z Bukaresztu, że, jak podają dzienniki, pretensye ukraińskie co do części Bukowiny, zostały przez konferencyę pokojową odrzucone. **W ten sposób cała Bukowina przypadnie Rumunii.**

Wyrównanie frontu.

Lwów, 17 sierpnia (PAT). »Gazeta Lwowska« donosi, że wojska gen. Iwaszkiewicza idą **wzdłuż linii Tarnopol—Zbaraż—Jampol—Lachowce i wyrównały front między Horyniem a Zbruczem.**

Stosunki handlowe Danii z Polską.

Warszawa, 17 sierpnia (PAT). Wysłanie przez rząd duński konsulenta handlowego do Polski w osobie pana Norby omawia bardzo szeroko prasa duńska. Zapoczątkuje to nawiązanie stałych stosunków między Danią a Polską.

Paderewski w Krakowie.

Warszawa, 17 sierpnia (Telef. pryw.) Jak słychać, prezydent Paderewski zamierza w nadchodzącym tygodniu wyjechać na jeden dzień do Krakowa. Również w ciągu przyszłego tygodnia wyjedzie prezydent Paderewski do Paryża, o ile sprawa rekonstrukcyi gabinetu zostanie już definitywnie załatwioną.

Dr Stefczyk ministrem rolnictwa.

Warszawa, 17 sierpnia (Telef. pryw.) Wedle pogłosek, jakie obiegają w kołach politycznych powołanym zostanie na ministra rolnictwa dr Franciszek Stefczyk, dyrektor patronatu kółek rolniczych, a wiceministrem zostać ma poseł Julian Poniatowski, który w rządzie tz. republiki lubelskiej piastował tekę rolnictwa. Jako kandydata na prezesa, tworzącego się obecnie Głównego Urzędu ziemskiego wymienia ją posła Jana Dąbskiego.

Wyjazd delegacyi lwowskiej do Paryża.

Warszawa, 17 sierpnia (Telef. pryw.) W dniu dzisiejszym wyjeżdżają do Paryża poseł Dębski i dr Loewenherz. Wyjazd ich pozostaje w ścisłym związku z toczącemi się obecnie naradami konferencyi pokojowej w Paryżu co do losów Galicyi wschodniej. **Sprawa Galicyi wschodniej** wedle ostatnich pogłosek, jakie tutaj nadeszły z Paryża, **układa się dla nas niezbyt korzystnie.** Pan Dąbski i dr Loewenherz odbył wczoraj konferencyę z prezydentem ministrów i z wiceministrem spraw zagranicznych Skrzyńskim.

Ks. Counnaught pretendentem do tronu czeskiego.

Wiedeń, 17 sierpnia (Telef. pryw.) »Der Abend« donosi z Paryża:

Przedstawiciele Anglii w Paryżu oświadczają, że nieprawdziwą jest wiadomość, jakoby **ks. Counnaught starał się o koronę królewską w Czechach.** Książę Counnaught przyjąłby ostatecznie godność zarządcy w państwie czesko-słowackiem z ramienia koalicyi, jeśliby większość narodu czeskiego oświadczyła się za monarchiczną formą rządu. »Humanité« omawiając sytuacyę w państwie czesko-słowackiem, wskazuje na niebezpieczeństwo dyktatury wojskowej w Czechach.

Protest Czechów.

St. Germain, 16 sierpnia. Doniesienie wiedeńskiego Biura kor.:

Imieniem republiki czeskiej wręczył dr Benesz, jak donosi »Liberté«, konferencyi pokojowej notę z protestem przeciwko przywróceniu monarchii na Węgrzech. Ambitni Habsburgowie — powiada nota czeska — ciążyli zawsze do Niemiec i będą dla Czech nieustającem niebezpieczeństwem.

Niemcy w Czechach.

Morawska Ostrawa, 16 sierpnia. »Morgenzeitung« donosi:

Wobec deputacyi krainy Cheb (Egerland), **która przybyła do Pragi, oświadczył szef sekcyi** *ministerstwa spraw wewnętrznych,* że **kraina Cheb zostanie wydzielona z Czech.**

Prezydent gabinetu Tusar zapewnił deputacyę, że nowy stanowczy podział na okręgi wyborcze będzie dla Niemców korzystniejszy niż obecny, tymczasowy.

List otwarty b. ces. Karola.

Kraków, 17 sierpnia (Radio PAT z Nauen). »Berliner Tageblatt« dowiaduje się, że arcyks. Józef otrzymał od b. cesarza Karola otwarte pismo **odręczne, w którem b. cesarz wskazuje, iż jest jeszcze zawsze prawnie ukoronowanym królem węgierskim.** Jednakże powierza on aż do powrotu arcyksięciu Józefowi Palatynat w zastępstwie nieobecnego króla. Równocześnie wyraża on jako szef domu habsburskiego arcyks. Józefowi podziękowanie za przysługę oddaną dynastyi. Wiedeński korespondent tego pisma sądzi, że b. cesarz Karol zamierza w ten sposób zapobiedz z góry wszelkiej uzurpacyi tronu przez arcyks. Józefa.

ZYGMUNT SIERAKOWSKI

(DOŁĘGA)

WSPOMNIENIE W PIĘĆDZIESIĄTĄ SZÓSTĄ ROCZNICĘ JEGO MĘCZEŃSKIEGO ZGONU.

(Ciąg dalszy).

Były owe niedługie lata jedyną szczęśliwą chwilą w życiu Sierakowskiego. Zaślubił on w tym czasie córkę wysoce patryotycznej rodziny Dalewskich, w Wilnie, co połączyło go z Litwą jeszcze jednym węzłem.

Niestety, krótko cieszył się spokojem u ogniska rodzinnego, wśród warunków, które mu w najwyższych sfrach wojskowych zapewniały wybitną karyerę urzędową. Stanowisko przezeń zajmowane, uznanie, jakiem go darzył minister wojny, wytwarzały dlań pozycyę tak poważną, iż z nadzieją pewnych dobrych rezultatów napisał i podał memoryał do rządu, składając go na ręce dobrze dla siebie usposobionego ministra wojny o kwestyi polskiej. Było to w r. 1862, a więc prawie w przededniu powstania.

Memoryał rozwijał szeroce przedewszystkiem, czem są tak zwane „prowincye zabrane“, tj. oderwane od Polski podczas trzech rozbiorów — Litwa i Ruś, wskazywał ich odrębną od Moskwy polską cywilizacyę, a więc niemożność zlania się tych prowincyj z państwem rosyjskiem; zalecał federacyę z uwzględnieniem najdalej posuniętem wszystkich miejscowych warunków społecznych. System zalecany w tym memoryale, wzorowany był na stosunkach istniejących w Szwajcaryi. Oczywiście memoryał ten nie mógł się stać nawet przedmiotem rozważań rządu rosyjskiego, jako sprzeciwiający się wielowiekowym tradycyom narodu, który urósł na zaborach i nie rozumie współżycia plemion pod hasłem zjednoczenia „wolnych z wolnymi, równych z równymi“.

Pozostał przeto rzeczony dokument bez następstw, świadectwem jest jednak jakim idealnym altruistą, kochającym świat cały miłością bratnią był autor, a zarazem jak wielkim idealistą, nieliczącym się z rzeczywistością, z usposobieniem, tradycyą dziejową narodu i rządu rosyjskiego... Żył wśród Moskali, a ich nie znał.

Wybuch powstania styczniowego zastał Sierakowskiego w Petersburgu, wśród prac w ministeryum. Płomień walki szybko obejmował kraj cały. Nie mógł Sierakowski pozostać obojętnym widzem wypadków. Chwila była stanowczą. Polska z orężem w ręku upominała się o swe prawa do niepodległości. W lutym w trzy tygodnie po wybuchu powstania prosi on o dymisyę i udaje się na pole ówczesnych wypadków. Przy prośbie o dymisyę załączył list do ministra wojny, że „póki mógł tylko, służył uczciwie rządowi, obecnie jednak głuchym być nie może na głos Ojczyzny“... „musi dzielić walkę z innymi“.... Dziękując wreszcie ministrowi, za względy, jakimi go otaczał, kończył temi słowy: „...może za kilka tygodni podpiszesz pan na mnie wyrok śmierci, ale i wtenczas nie będziesz mógł odmówić mi szacunku“...

Przybywszy do Wilna, otrzymał Sierakowski z rąk tak zwanego Wydziału Litwy nominacyę na dowodzącego powstaniem żmudzkiem, które już wówczas walczyło i nawet było zorganizowane przez uprzedniego głównego dowódcę na Żmudzi, Bolesława Dłuskiego, walczącego pod nazwą Jabłonowskiego, który odniósł parę zwycięstw. Istniały tam wówczas oddziały Księdza Mackiewicza, Kołyszki, Kuszłejki, Cytowicza, Dąbrowskiego, Małeckiego. Sierakowski, przybrawszy imię „Dołęga“, obejmuje nad nimi naczelne dowództwo i władzę cywilną, wojewódzką nad całą Żmudzią.

Były to ostatnie dni marca 1863 roku. Żmudź miała poza sobą kilka szczęśliwych potyczek. wieśniak żmudzki chętnie ujmował kosę lub starą myśliwską ruśnicę i stawał w szeregach powstańczych obok młodzieży szlacheckiej. Oddział księdza Mackiewicza, który w pierwszych chwilach już liczył 500 głów, składał się prawie wyłącznie ze żmudzkich chłopów... Dużo w tych oddziałach partyzanckich spotykano zapału, ale był niezmierny brak broni.

Pomimo, iż nazwa „Dołęga“ wszędzie rozbrzmiewała, wiedziano wszakże kto pod tą nazwą ukryty. Przywiązywano do owego „Dołęgi“ niezmierne nadzieje, które jeszcze bardziej wzrosły przy pierwszem jego zetknięciu się ze żmudzkiem społeczeństwem... Widział on zupełny brak broni, co ubezwładniało wszelką działalność. Spodziewano się wszakże nadejścia broni z Anglii, morzem do Połągi, ale te nadzieje zawiodły. Wyprawa z bronią z Anglii wypłynęła, lecz nie dotarła do wybrzeży żmudzkich.

Dołęga postanowił zastąpić brak siły materyalnej siłą moralną. Niedostateczna ilość oręża i wyćwiczenia żołnierza zastąpiło podnoszenie ducha powstańców, rozniecanie ognia miłości Boga i ojczyzny. Dotąd powstańcy posuwali się przeważnie leśnemi ścieżki i manowcami. Dołęga szedł wielkim gościńcem, przez wsie i miasteczka; gońce poprzedzali go, zapowiadając nadejście powstańców, lud skupiał się dokoła świątyni, do której duchowieństwo w szaty kościelne przybrane wprowadzało uroczyście wodza i żołnierza. Tam Dołęga i jego żołnierze padali na kolana u stóp ołtarza; kapłani ich błogosławili, lud rozrzewniony płakał, kapelan wojskowy, ks. Peża, przemawiał do ludu w jego mowie ojczystej... Tak uroczysty pochód Dołęgi przez znaczną część Żmudzi skupiał pod jego chorągwią, wielekroć poblogosławioną przez kapłanów, liczne szeregi ochotników... Niestety, dla braku broni niemożna ich było przyjmować: wszakże oddziały szybko wzrastały w ludzi, i gdyby posiadano stosowną ilość broni szybko powstanie na Żmudzi urosłoby do znacznych rozmiarów.

Pobożny lud żmudzki, widząc, iż wódz powstańców z Bogiem poczyna, nie szczędziło mu dowodów uznania: powstanie zaczęto uważać jako wojnę świętą. Podczas krótkiej tej kampanii Sierakowskiego widziano niezwykłe objawy sympatyi ludu tamecznego, dla tej walki i wodza. W jednej z wiosek, przez którą przechodził wyległa cała ludność na ulicę i witała go ukląknąwszy hymnem kościelnym: „Bóg jest naszą ucieczką i mocą“... W innej (w Sołach) kobiety i dzieci obsypywały Dołęgę i jego żołnierzy wiosennemi kwiatami i tatarakiem.

Dołęga nie zaniedbywał korzystać z takich chwil podniosłych, przemawiał do ludu nader serdecznie, wskazując, iż gdy zwyciężą, będzie wszystkim dobrze, bo i „ojczyzna, opromieniona Bożą myślą, będzie już inną, będzie lepszą społecznością“... Wygłaszał Sierakowski swe przemówienia z właściwą sobie wymową, z głębokim, a nadewszystko szczerym zapałem. Zewnętrzne objawy jego uczucia bezbrzeżnego, porywały, unosiły, mogły się nazwać przesądnemi, lecz one były szczere, jak szczerą, głęboko miłującą była dusza tego niepospolitego człowieka.. Inni na stanowisku dowódców rzędzili się rygorem, surowością — on serdecznością; posłuch zdobywał sercem. Mówiono, iż w jego obozie raz tylko ukarano plutonowego, za uderzenie żołnierza.

Potyczka pierwsza, większa, pod Gienetami wypadła dlań nader szczęśliwie. Moskwa, pobita (19 kwietnia), straciła kilkudziesięciu żołnierzy i cały obóz, a jej jazda wpędzona była w bagna. Uchodzący nieprzyjaciel w wielkim popłochu, rozszerzał wiadomość o wielkich siłach Dołęgi. Zwycięstwo to dało mu pewien czas do lepszego zorganizowania i wyćwiczenia jego szeregów. (Dok. nast.)

Maryan Dubiecki.

Hoover o położeniu obecnem.

P. Herbert Hoover na konferencyi z przedstawicielami prasy warszawskiej wygłosił następujące przemówienie:

»Jest to mój pierwszy pobyt w Polsce od roku 1914. Poprzednio bywałem wielokrotnie w Warszawie i zawsze opuszczałem to miasto mocno przygnębiony widokiem nędzy ludności i — jak się zdawało — beznadziejności uprawnionych dążeń narodowych. I teraz oto wnet po przybyciu najbardziej dla mnie zajmującem zdarzeniem był przegląd wojska polskiego z oficerami polskimi na tle dawnej cerkwi rosyjskiej.

Polska w przeciągu ośmiu zaledwie miesięcy wykazała najbardziej zadziwiającą zdolność do bytu politycznego. Szybko przeprowadzono organizacyę wewnętrzną i szybko się uzbrojono. Porządek zaprowadzono i utrzymano. Założono podwaliny bytu gospodarczego. Jako członek najwyższej rady ekonomicznej miałem niezwykłą sposobność śledzenia postępu życia ekonomicznego całego świata po klęsce wojny. Mam wrażenie, że gdy zarząd polityczny można utworzyć w ciągu dni, armię i porządek w ciągu miesięcy — to życie ekonomiczne nie może się rozwinąć prędzej, niż w ciągu lat całych.

Polska utworzyła u siebie podstawy rządu, zapewniła sobie swobodę i uzbroiła się przeciwko wrogom zewnętrznym, zbudowała polityczną solidarność i umocniła porządek prawny w kraju. Teraz ma Polska przed sobą największe zadanie budowy swego życia gospodarczego. Jest to w dziewięciu dziesiątych wszelkich spraw najważniejszy problemat wewnętrzny Polski. Zewnętrzna pomoc jest nieznaczną częścią tego zagadnienia. Wobec ekonomicznego położenia świata, wobec braku zapasów, wywołanych 4 latami niszczenia, wobec braku kapitałów i upadku ekonomicznego na całym świecie, Polska tem bardziej musi polegać na własnych siłach, bo świat cały jest zajęty podobnemi zagadnieniami u siebie.

Rok przyszły będzie dla całego świata okresem przesilenia. Niemniej dla Polski, jak dla całego świata, będzie to rok, w którym zasadnicza uwaga wszędzie musi być zwrócona na najwyższą wydajność pracy i jak największą oszczędność zużycia, na usunięcie wszystkiego, co nie jest niezbędne. Polska może otrzymać pomoc z zewnątrz, musi jednak za to oddać zagranicy w zamian swój nadmiar pewnej części produkcyi. Im rychlej będzie mogła Polska wytwarzać na wywóz, tem wcześniej wzrośnie dobrobyt kraju i poprawi się stopień zamożności ogółu. Przez zakaz przywozu towarów, niekoniecznie potrzebnych, przez zwiększenie swej wytwórczości i przez oszczędność w zużyciu, można będzie niezbyt długo wprowadzić Polskę na drogę odbudowy. Jedynym celem zabiegów jest zapewnienie wyższej stopy bytu całej ludności, to zaś winno stanowić cel każdego dobrego rządu. Może to być osiągnięte przez wytrwałą pracę, przez zgodną współpracę rąk i głów. Pracujący fizycznie ponoszą tu tyleż odpowiedzialności, co pracujący umysłowo. Niema tu innej, ani lepszej drogi.

Bolszewicy w Rosyi sądzili, iż oni znaleźli drogę uszczęśliwienia ludzkości, każdy zaś wie, iż oni w sposób dotąd niesłychany sprowadzili głód i nędzę przez zupełne wstrzymanie produkcyi w kraju, który przedtem tak wiele wywoził.

Produkcya węgli jest dziś dla Polski równie ważna, jak obrona granic. Niemniej trudno i chwalebnie jest żyć dla kraju, jak za niego życie oddać. Wspaniała to rzecz oddać swe życie dla ideału, lecz wytrwałość i przedsiębiorczość są niemniej dla tego kraju potrzebne. Rok przyszły będzie świadectwem, czy Polska zdolna żyć dla ideału, wykaże to zaś zdolność pracy fizycznej i umysłowej. Świat się dowie w tym roku, czy Polska posiada dość sił i wytrwania, aby odnowić swe życie gospodarcze.

Półtorasta lat niewoli nie pozwoliło wytworzyć w Polsce dostatecznej liczby ludzi, wyrobionych do zarządu gospodarczego. Polska musi tych ludzi wytworzyć wraz z przemysłem i podstawą życia ekonomicznego. Jest to zadanie podwójne, które wymaga zdwojonej wytrwałości.

W oczach Polski spotyka się zarzut, który wielu nie jest zarzutem. Oto mówią, że Polska przez 150 lat niewoli nauczyła się wytrwałej opozycyi względem rządów, które jej narzucono. Wskutek tego Polacy przejęli się opozycyą w tak wysokiej mierze, do jakiej żaden naród nie doszedł. To wam wolność przyniosło. Teraz jednak trzeba się nauczyć popierania własnego rządu, zachęcania go do działania i wpojenia przekonania, że to, co robi, dobrze robi. Jest to teraz najważniejsza rzecz dla Polski. W tym kierunku konieczna jest cierpliwość i wytrwałość. Nasuwa się pytanie, czy Polacy zdobędą się na tę cierpliwość, aby mogli się wytrwale wydobyć z trudności gospodarczych bez posuwania się z jednej strony ku krańcowemu radykalizmowi, z drugiej zaś ku reakcyi.

Żaden naród nie może się posuwać do krańcowego radykalizmu i powrócić do równowagi bez wytworzenia najokropniejszej nędzy, niecierpień i ofiar w ludziach.

Liberalizm całego świata będzie przez życie licznych pokoleń pod wpływem rozwoju Polski w dobie obecnej. Liberalizm — to młodość; wymaga on umysłu świeżego, żywotności i młodości do tego, aby dać. Jest to wanie dla młodzieży sposobność rozwoju. Liberalizm jest ideałem. Krańcowy radykalizm i reakcya — to samolubstwo. Idealizm, który przyświecał Polsce przez 150 lat niedoli, winien jasno promieniować w latach najbliższych, dopóki kraj nie zapewni sobie bezpieczeństwa gospodarczego«.

Zadaniem przyjazdu — zakończył p. Hoover, co następuje:

»W myśl mej przemowy, celem przyjazdu mojego jest rozstrząśnięcie z właściwymi ministrami spraw gospodarczych, ważnych nie tylko dla Polski, lecz dla krajów, które są i będą z Polską w stosunkach. Pobyt mój ma związek z tworzeniem wszechświatowej organizacyi dorozumienia się i sprawiedliwego rozdziału żywności oraz surowców. Polska ... kontroli, a to, czego Polska potrzebuje przez rok przyszły, który będzie nie łatwy do przetrwania. Niema dziś państwa, któreby miałoby dosyć wszelkich produktów niezbędnych. Natomiast Ameryka nie posiada dosyć cukru i wełny. Chodzi teraz o to, aby Polskę wciągnąć do tej organizacyi wszechświatowej. Tą drogą Polska może otrzymać niezbędne dla przemysłu towary dla wyżywienia ludności i surowce dla uruchomienia przemysłu. Natomiast musi Polska oddać nadmiar swej produkcyi w niektórych gałęziach.

Pomoc Ameryki jest dla Polski nieodzowna. Możemy wam oddać swój nadmiar zboża i tłuszczów. Rozumiemy, iż zachodzą tu trudności kredytowe, ale da się je przełamać. Wierzę w to, iż, jeśli praca umysłowa warstw oświeconych i fizyczna warstw robotniczych będzie bardziej wydajna i bardziej celowa — to Polska zdoła w ciągu roku dojść do równowagi gospodarczej.

Wszechświatowa najwyższa rada ekonomiczna ma objąć wszystkie kraje. Centrala rady będzie w Paryżu, w oddzielnych zaś państwach będą podkomitety. Polska otrzyma za pośrednictwem rady surowce, aby uruchomić przemysł. Ameryka uczyni dla Polski wszystko, co będzie mogła, jak czyniła to dotychczas, gdy 70 procent swego tonażu z uszczerbkiem dla swego handlu z Anglią, obróciła na przewóz żywności i surowców do Europy.

Co do Rosyi — będą tam zaopatrywane przez radę tylko te okręgi, które wyzwoliły się z pod jarzma bolszewickiego. Bolszewikom nie damy żywności, ani pomocy, to czynnik rozkładowy, popierający lenistwo.

Polska — zakończył p. Hoover — jest już mężem dojrzałym, mającym rozum w postaci rządu. Pierwszy okres samodzielności był okresem niemowlęctwa, gdy pomoc z zewnątrz była niezbędna. Musi teraz Polska sama myśleć o sobie i swej przyszłości«.

Hoover w Galicyi wschodniej.

Lwów, 17 sierpnia. (PAT). Dzisiaj o godzinie 2 po południu przybył tu komisarz żywnościowy, p. Hoover, ze wschodniej Galicyi, gdzie bawił w Brzeżanach i w Złoczowie. — W Brzeżanach powitał p. Hoovera gen. Iwaszkiewicz wraz ze sztabem, oraz publiczność, która zgotowała p. Hooverowi bardzo serdeczną owacyę. Przyjął także deputacyę ludności miejscowej i wypytywał się o stosunki aprowizacyjne. Z Brzeżan udał się p. Hoover samochodem do Zarwanicy i do Złoczowa, skąd pociągiem przyjechał do Lwowa. W czasie podróży z Zarwanicy do Złoczowa Hoover kilkakrotnie zatrzymywał samochód i przez tłomacza informował się u mieszkańców o stosunki żywnościowe.

We Lwowie na dworcu kolejowym powitał p. Hoovera generalny delegat, dr Gałecki, prezydent Neumann z członkami prezydyum miasta, generał Nowotny, reprezentacya miasta i bardzo liczna publiczność, która zgotowała p. Hooverowi gorącą owacyę. Z dworca kolejowego udał się p. Hoover do kasyna narodowego ulicami wśród szpalerów publiczności, witającej go serdecznie. W kasynie narodowem ks. Andrzej Lubomirski dał na cześć gościa śniadanie, podczas którego powitał p. Hoovera przemówieniem i prosił, aby ten nie zapominał o kraju, który tyle wycierpiał, znajduje się w przededniu klęski głodowej i mrze od zimna. Zakończył wyrażeniem podziękowania za trudy, poniesione przez p. Hoovera około ratowania Polski i zapewnieniem, że Polska nie zapomni o tem, wreszcie prosił, aby p. Hoover, wróciwszy do Ameryki, opowiedział tam wszystkim, co tutaj zastał.

Dyplomacya polska.

W „Monitorze Polskim“ ogłoszono urzędownie spis poselstw Rzeczypospolitej polskiej zagranicą:

Paryż: Maurycy hr. Zamoyski, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny I. kl., Mikołaj Jurystowski, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny II kl., Tadeusz Romer, sekretarz poselstwa I kl., Tadeusz Domański i Kazimierz Rzewuski — sekretarze II kl.

Londyn: Eustachy ks. Sapieha, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny I kl., Jan Ciechanowski, radca leg. II kl., Tadeusz Halpert, sekretarz I kl., Józef hr. Potocki i Józef Lipski — sekretarze II kl.

Rzym przy rządzie włoskim: Konstanty Skirmunt, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny I kl., Roger hr. Raczyński, sekretarz I kl., Konstanty Jeleński i Tadeusz Skowroński — sekretarze II kl.

Rzym, przy Stolicy Apostolskiej: Jerzy Wierusz-Kowalski, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny II kl., Maciej Loret, radca leg. I kl. Józef Michałowski, sekretarz I kl.

Waszyngton: Kazimierz ks. Lubomirski, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny I kl., Franciszek Puławski, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny II kl., Leon Berenson, sekretarz I kl.

Praga Czeska: Stanisław Patek, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny II kl., Alfred Wysocki, radca legacyjny I kl., Władysław Günther i Leszek Malczewski, sekretarze I kl.

Bukareszt: Aleksander hr. Skrzyński, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny II kl.; Kazimierz Morawski, radca leg. II kl.; Stanisław Hempel, sekretarz I kl.; Jazef Skupniewski, sekretarz II klasy.

Białogród: Erazm Piltz, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny II kl.; Kazimierz Rybiński, sekretarz I kl.

Bruksela: Władysław Sobański, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny II kl.; Aleksander Riedl radca leg. II kl.; Henryk Sokolnicki i Anatol Mühlstein, sekretarze II klasy.

Stokholm: Zygmunt Michałowski, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny III kl.; Władysław Neuman, sekretarz I kl.

Ateny: August Zalewski, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny III kl.; Zygmunt Witkowski (ad pesonam).

Kopenhaga: Aleksander hr. Dzieduszycki, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny III kl., Edward hr. Raczyński, sekretarz I kl.

Chrystyania: Czesław Pruszyński, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny III kl.; Wacław Sokołowski, sekretarz II klasy.

Berno: Jan Perłowski, radca legacyjny I kl.; Adam hr. Szembek, sekretarz I kl.

Madryt: Jerzy Tomaszewski, radca legacyjny I klasy.

Attaches poselstwa: Paryż — Jerzy Ciechanowiecki (z tytułem sekretarza poselstwa) i Kazimierz Woźnicki; Rzym, przy rządzie włoskim — Leon Siemiradzki; Bukareszt — Adam Baczewski; Berno — Tadeusz Borkowski i Adam Rzewuski; Chrystyania — Władysław Dernałowicz.

Na marginesie.

Kiedy Kaźka przyszła na świat, ojciec jej w szarym sołdackim szynelu walczył gdzieś koło jezior Mazurskich nie wiedząc za co i dla kogo, a matka chodziła do prania. Rano, przed wyjściem do roboty, matka karmiła Kazię, potem sadzała ją na podłodze i, stawiając obok niej miseczkę z resztkami kartoflanki z wczorajszej wieczerzy, zamykała Kazię na klucz. Koło południa matka znowu wpadała do mieszkania, by zajrzeć do dziecka i nakarmić je; potem Kaźka resztę dnia, do powrotu matki, znowu sama spędzała. Tak minęły Kaźce cztery lata, w ciągu których Kaźka urosła wprawdzie, lecz odżywiana kartkowym chlebem i kartoflanką, była wątłem, słabowitem i niedorozwiniętem dzieckiem, ot, zwyczajnie, jak dziecko proletaryackie, zrodzone podczas wojny.

Na wiosnę tego roku w życiu Kaźki zaszła ogromna zmiana. Matka zapisała Kaźkę do dziecińca. Tam po raz pierwszy w życiu mała Kaźka dowiedziała się o istnieniu białej bułki i jakiegoś białego napoju, które jej rówieśniczki nazywały mlekiem. Prędko Kaźka zasmakowała w białym chlebie i mleku i niezmiernie polubiła „wujaszka“ z Ameryki, który te dobre rzeczy dla biednych dzieci przysyłał. Kaźka w ciągu kilku miesięcy zmieniła się nie do poznania; urosła, utyła, nabrała rumieńców i z wystraszonego, zahukanego dziecka, stała się ulubienicą całego dziecińca.

I oto wczoraj mała Kaźka spieszyła na pole Mokotowskie witać „dobrego wujaszka“ i dziękować mu za dobre rzeczy.

Z wojskowego, ciężarowego samochodu, z pośród dziesiątków główek dziecięcych wychylała się rozradowana, rozigrana i rozśpiewana buzia Kazi. Nikt tak głośno, jak Kazia, nie wywodził piosenki „O rozmarynie“ i żadne dziecko nie wołało tak głośno jak Kazia: „Niech żyje pan Huwel“!

A kiedy nad polem Mokotowskiem ukazały się samoloty, obsypując polnem kwieciem morze płowych główek dziecięcych, Kazia najwyżej wyciągała rączynę uzbrojoną w kubek i najgłośniej wołała: „Dla Kazi, dla Kazi“.

Z „Robotnika“. Roman Boski.

KRONIKA.

Kraków, 17 sierpnia.

PADEREWSKI W KRAKOWIE. Prezydent przyjeżdża dziś rano do Krakowa, aby tu pożegnać się z senatorem Herbertem Hooverem.

NOWY TRANSPORT ŻYWNOŚCI DLA DZIECI POLSKICH. Dzienniki donoszą, że p. Herbert Hoover zawiadomił ministeryum zdrowia publicznego i centralną Komisyę opieki nad dzieckiem, że Ameryka przyznała dalszych pięć milionów dolarów na ratowanie dzieci w Polsce. Podług kursu obecnego bojny ten dar wynosi około 90 milionów marek. Za powyższą sumę nadejdzie nowy transport żywności dla dzieci.

KOMITET UCZCZENIA ŻOŁNIERZA POLSKIEGO I STRAŻY POLSKIEJ po raz drugi ogłasza wynik kasowy z uroczystości: Dochód 21.387·20 K, rozchód 11.400·70 K, suma 9.986·50 K. Naddatki 104·50 K, razem 10.091 K. Z sumy tej złożono stosownie do uchwał Komitetu na ręce p. Henrykowej Sienkiewiczowej 5.000 K na obronę kresów wschodnich, a 5.000 K na książeczkę Kasy zaliczkowej na cele Białego Krzyża, resztę na ręce skarbniczki Koła Pań T. S. L. p. Dawidowej.

Rachunki zbadane i zatwierdzone przez komisyę rewizyjną są do sprawdzenia dla wszystkich codziennie w lokalu Straży Polskiej, Rynek gł. 6 od godz. 6 do 8 wieczorem.

Anonima, zasypującego prezydyum Straży Polskiej i Komitet uczczenia żołnierza polskiego otwartemi kartkami pocztowemi, wzywa się, aby podał swoje nazwisko i adres, względnie, aby się zgłosił do Biura Straży Polskiej, Rynek 6, I piętro w godzinach wyżej oznaczonych, gdzie otrzyma wszelkie żądane wyjaśnienia — posługiwanie się zaś anonimowemi pismami jest podłością i tchórzostwem.

NOWE PISMA WOJSKOWE. „Ku chwale Ojczyzny“ pismo dla żołnierzy wojsk polskich wychodzi w Poznaniu trzy razy tygodniowo pod redakcyą Henryka Nowodworskiego, nakładem Dowództwa Głównego sił zbrojnych w b. zaborze pruskim.

Numer pierwszy z dnia 12 bm. posiada obfitą i poważną treść; ozdobiony jest numer ten podobizną Kościuszki oraz rysunkiem sztandaru powstaniowego z 1863 r.

Przy Inspektoracie wojsk lotniczych w Poznaniu zaczął wychodzić dwutygodnik ilustrowany pt. „Polska Flota Napowietrzna“, poświęcony sprawom lotnictwa, aeronautyki i automobilizmu.

POŻEGNALNY BANKIET „TRZYNASTAKÓW“ W koszarach Sobieskiego przy ul. Warszawskiej korpus oficerski 13 pułku koleżeńskim bankietem pożegnał się w piątek z Krakowem. Jako przedstawiciel nieobecnego komendanta gen. okręgu gen. Simona przybył dowódca placu gen. Stiller oraz gen. Piasecki, wielu wyższych oficerów, kapelan D. O. G. ks. Jarosiński, prezydent miasta dr Federowicz oraz kilku przedstawicieli prasy krakowskiej. Przybywających gości przyjmował komendant batalionu kadrowego podpułkownik Januszowski. Szereg toastów rozpoczął prezydent Federowicz, przypominając ścisłe węzły łączące Kraków z pułkiem 13-tym, który rekrutując się w Krakowie i okolicy był jego siedzibą przez lat 30 a męstwem i dzielnością usprawiedliwiał gorące sympatye, jakiemi Kraków zawsze „dzieci“ swoje otaczał. Gorącem życzeniem pomyślności na nowej siedzibie w Modlinie zakończył prezydent przemówienie. Na przemowę odpowiedział podpułk. Januszowski, poczem przemawiali jeszcze gen. Stiller, jeden z kapitanów oraz kapelan ks. Jarosiński. Przy dźwiękach orkiestry „trzynastaków“ wesoła towarzyska zabawa przeciągnęła się daleko poza północ, pozostawiając uczestnikom bardzo miłe wrażenie.

Część kadry pułku opuściła Kraków wczoraj, reszta opuści miasto w dniu dzisiejszym.

ZAGRANICZNE DYPLOMY NAUKOWE. Minister W. R. i O. P. wydał rozporządzenie, na mocy którego uzyskane po dniu 1 listopada 1918 w jednym z uniwersytetów b. państwa austryackiego dyplomy doktorskie mają być uważane jako zagraniczne i jako takie nostryfikowane w Uniwersytecie lwowskim lub w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Z REKTORATU UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO. Rektor Uniwersytetu w Gand (Belgia) zawiadamia za pośrednictwem Rektoratu Uniw. Jagiell. interesowanych studentów polskich, iż uczelnia ta, po przerwie spowodowanej wojną, otwiera na nowo swe podwoje w roku bieżącym.

KWESTA OGÓLNO-KRAJOWA NA DZIECI. Główny Komitet kwesty „Ratujcie Dzieci“ wysyła specyalnego delegata na zjazd biskupów polskich w Gnieźnie. Delegat ten zawiezie prośbę Komitetu kwesty o wydanie wspólnej odezwy, nawołującej ogół do ofiarności na ratowanie dzieci kresowych. Zjazd biskupów — jak wiadomo odbędzie się w dniu 27 bm., poprzedzi zatem kwesta ogólno-krajową, wyznaczoną na 7—15 września.

W tych dniach z ramienia biura kwesty wyjechał do Krakowa p. Borsz. Komitet kwesty zabiega, aby wynik jej był większy niż lat poprzednich, w związku bowiem z rozszerzeniem się granic Rzeczypospolitej rośnie potrzeba ratowania dziatwy kresowej, która dotąd pozostawała zupełnie bez opieki.

NOWE MARKI AUSTRYACKIE ukazały się w kształcie podłużnym i mają w miejsce emblematów lub popiersia cesarskiego rysunek młodzieńca, zrywającego kajdany. Dwudziestohalerzowe są koloru zielonego i u góry noszą półkulisty napis: „Deutschoesterreich“.

PODWYŻSZENIE TAKSY SZPITALNEJ. Wydział krajowy od 1 sierpnia br. podwyższył taksę za utrzymanie i leczenie osób w szpitalu powszechnym we Lwowie, w szpitalu św. Łazarza w Krakowie, w Zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie i Kobierzynie na klasie trzeciej z 8 K dziennie na 12 K, na klasie drugiej z 12 K dziennie na 18 K i na pierwszej klasie z 18 K dziennie na 25 K.

Przy sposobności nie zawadzi wspomnieć, że w roku 1914 i 1915 jeszcze w szpitalach i zakładach powyższych taksy dzienne były: na trzeciej klasie 1 K 60 hal., na drugiej klasie 4 K, a na pierwszej 6 K! W końcu nadmienić wypada, iż Wydział krajowy podwyższając taksę w tym samym czasokresie nie zastosował wcale tego samego procentowego podwyższenia płac urzędników szpitalnych i lekarzy!

CHLEB. Mąkę do wypieku chleba na przyszły tydzień wydało miejskie Biuro aprowizacyjne wszystkim piekarzom rejonowym. Racya chleba niezmieniona, tj. 1 kg. na osobę i tydzień.

Z TEATRU POWSZECHNEGO. Dziś po raz czwarty arcydzieło Fredry „Śluby panieńskie“, którego wystawienie spotkało się z tak jednomyślnem uznaniem prasy i publiczności i stale wypełnia salę do ostatniego miejsca. Jutro zaś wraca na afisz świetny wodewil Gałasiewicza, mianowicie „Czartowska ława“ która w zeszłym sezonie z takiem spotkała się sukcesem. Sztuka, wyreżyserowana ponownie przez p. Kalinowskiego, grana będzie w zmienionej częściowo obsadzie, główne bowiem role odtwarzają w niej pp. Czechowska, Horowiczowa, Kolman, Krajewska, Zdańska, Bojnarowski, Kalinowski, Kliszewski, Kolwas, Korecki, Lechowski, Maguszewski, Rawita, Rowski, Samowski, Zbucki i inni.

W SZKOLE MUZYCZNEJ Eugenii Rosenberg (Bonerowska 6) rozpoczęły się wpisy na rok szkolny 1919-20. Zakres nauki obejmuje grę fortepianową i przedmioty poboczne (zależne od stopnia wiedzy muzycznej). Teorya: zasady, harmonia, historya muzyki, formy muzyczne, transpozycya i dyktat. Ćwiczenia w akompaniamencie na 2 fortepiany i o zespołach komnatowych. Na życzenie z wykładem francuskim.

KOMITET STRAŻY OBYWATELSKIEJ dz. IV zaprasza panie, które chciałyby współpracować w walce z lichwą, na zebranie, które odbędzie się we środę, dnia 20 sierpnia br. w lokalu przy ul. Studenckiej 12 o godzinie 6 wieczór. Równocześnie zwracamy się do pań z gorącym apelem, aby nie płaciły w sklepach wyższych cen od tych, jakie umieszczone są w cennikach.

WYCIECZKA W TATRY zorganizowana przez Sekcyę wycieczkową Ogniska nauczycielskiego wyjeżdża z Krakowa dnia 19 bm. o godz. 7·15 rano. Punkt zborny dla uczestników dworzec osobowy na pół godziny przed odjazdem.

KRADZIEŻE. Aresztowano P. Strumińskiego, który Ksn. Mengaczowej skradł garderobę i bieliznę wartości 3.000 K.

Na dworcu kolejowym przytrzymano Rud. Piechnika, który skradł Fr. Góralowi, żołnierzowi armii Hallera portfel z większą gotówką i dokumentami.

ZABŁĄKANE DZIECKO. Wiktorya Trzeniec spotkała wczoraj na ulicy błąkającą się 3-letnią dziewczynkę, którą można odebrać u wymienionej przy ul. Mazowieckiej 9.

MŁODOCIANI ZŁODZIEJE. Do ochronki przy ul. Szujskiego 4 zakradło się onegdaj około godz. 10 w nocy kilku chłopców. Żołnierz policyjny i patrol I batalionu wartowniczego, zawiadomieni przez sąsiadów o wypadku udali się na dziedziniec ochronki i zauważywszy kilku chłopców, uciekających przez parkan, wezwali ich do zatrzymania się. Gdy chłopcy dalej uciekali, dał żołnierz policyjny w stronę uciekających strzał, raniąc ciężko 12-letniego Fr. Kurkowskiego, który, zapytany o nazwisko, podał, że się nazywa Tadeusz Kurek. Przewieziono go do szpitala i schwytano brata jego. Złodziejom odebrano skradzione masło i marmeladę i oddano je przełożonej ochronki, która zeznała, że już po raz czwarty pada ochronka ofiarą młodych złodziei, którzy zdołali dotąd już skraść 70 kg. słoniny, worek cukru, worek ryżu, dwie skrzynki z kondensowanem mlekiem, garderobę dla biednych dzieci itd.

ZASTRZELENIE ZŁODZIEJA KOLEJOWEGO. — Onegdaj w nocy wstąpił do domu publicznego przy ul. Kamiennej sierżant ruchomej Straży kolejowej, Steyer w poszukiwaniu za złodziejami, którzy się włamali do wozów kolejowych. Gdy już wychodził ze wspomnianego domu, spotkał na podwórzu dwóch żołnierzy i trzech mężczyzn cywilnych, z których jeden zauważywszy go, pożyczył od towarzyszącego mu żołnierza bagnet i rzucił się z nim na Steyera, pytając, czego szuka. Strażnik odskoczył i upomniał napastnika, by się nie zbliżał, a gdy to nie pomogło, strzelił do niego, kładąc trupem na miejscu. Jak się okazało, zabity został J. Machała, funkcyonaryusz kolejowy, który dopuścił się kradzieży kolejowych, sądząc, że go Steyer szuka, napadł na niego, by go usunąć. Zwłoki Machały przewieziono do Zakładu medycyny sądowej.

Z kraju.

GEN. DOWBÓR-MUŚNICKI bawił wczoraj w Warszawie i był na audyencyi u Naczelnika państwa.

POWOŁANIE SEYDY. Dekretem Naczelnika państwa z dnia 16 bm. Władysław Kazimierz Seyda, poseł na Sejm powołany został na stanowisko ministra byłego zaboru pruskiego.

URLOP MINISTRA ROLNICTWA. Minister rolnictwa i dóbr państwowych Stanisław Janicki rozpoczął dnia 14 sierpnia urlop; zastępuje go podsekretarz stanu inżynier Zygmunt Chmielewski.

ZJAZD POLSKICH DROGISTÓW. W siedzibie warszawskiego Towarzystwa drogistów rozpoczął się czterodniowy trzeci zjazd drogistów polskich. Udział zgłosiło około 150 uczestników ze wszystkich dzielnic Polski. Prezesem Zjazdu wybrano p. Gladysza z Poznania, na wiceprezesów pp. Kazimierza Jędrzejowskiego i Pietrzykiewicza z Janowa na Górnym Śląsku. Z ramienia rządu uczestniczą w zjeździe delegat ministeryum zdrowia publicznego i delegat ministeryum handlu i przemysłu.

ZWIĄZEK POLSKICH INSTYTUCYI UBEZPIECZENIOWYCH rozpisuje niniejszem konkurs na pracę pt. „Ubezpieczenia i znaczenie ich dla dobrobytu narodowego“.

W pracy winny być uwzględnione pomiędzy innemi następujące kwestye: potrzeba ubezpieczeń, korzyści ubezpieczeń dla jednostki i kraju, szkody ubezpieczania się w instytucyach zagranicznych dla jednostki i gospodarstwa domowego, wpływ ubezpieczeń na rozwój kultury narodu, przyczem winny być wzięte pod rozwagę conajmniej 4 działy ubezpieczeń. Praca nie powinna przekraczać objętości 2 arkuszy druku i ma być napisaną naukowo lecz popularnie, aby była przystępną dla najszerszych warstw. Na trzy najlepsze prace naznacza się nagrody: I w sumie 1.200 mk., II w sumie 800 mk., i III w sumie 500 mk. Prace nagrodzone przechodzą na własność Związku P. I. U., który zastrzega sobie prawo nabycia na własność także i prac nienagrodzonych za cenę nie wyższą niż 4.000 mk. za każdą pracę. Prace winny być nadesłane najpóźniej do 31 października 1919 r. na ręce Zw. P. I. U. w Warszawie ul. Jasna 4 w zalakowanej i godłem autora zaopatrzonej kopercie. W drugiej również zalakowanej i tymże godłem opatrzonej kopercie mieścić się winny imię, nazwisko i dokładny adres autora. Sąd konkursowy tworzą: prof. F. Bujak, Warszawa; prezes Stan. Dzierzbicki, Warszawa; dr Maryan Głowacki, Poznań; prof. A. Górski, Kraków i dr Fr. Paszkowski, Kraków.

SPRAWY KOLEJOWE. Zjazd wydziałów technicznych, który obradował w ministerstwie kolei żelaznych pod przewodnictwem inż. dr Wolickiego uchwalił przeprowadzić szereg ulepszeń na naszych kolejach. Przedewszystkiem uchwalono przystąpić do odnowienia wyściełanych wagonów. Na razie plusz trzeba będzie zastąpić płótnem, które po pierwsze jest tańsze, a po drugie nie wzbudza tyle pożądliwości. Sprawa opalania wagonów przez zimę przedstawia się pomyślnie. Nabyto w tym celu pewną ilość specyalnych wagonów oraz zamówiono węże gumowe do rozprowadzania pary. Więcej czasu poświęcono sprawie odkażania wagonów i zabijania pasożytów. Uchwalono w tym celu zastosować naftę, oraz powietrze gorące, na które już obecnie warsztaty nasze wyrabiają odpowiednie rezerwoary.

NOWE LINIE KOLEJOWE. Najwcześniej dnia 12 kwietnia br. rozpoczęto pracę na linii Zbierz-Widzew. Obecnie pracuje już tam 8.880 robotników, którzy do dnia 1 sierpnia wykonali 188.700 m. robót ziemnych. Dopiero w dwa miesiące później podjęto pracę na innych odcinkach, a więc 1 czerwca Nasielsk—Raciąż, 6 czerwca Kutno—Koło, 10 czerwca Koło—Strzałków i Raciąż—Sierpc, 12 czerwca Widzew—Zgierz i 15 Sierpc—Płock. Najkrótszy z nich Zgierz—Widzew objęło ministerstwo robót publicznych, linię Kutno—Koło 54.2 km. buduje Centralne krajowe Towarzystwo budowy — 2.000 robotników, wykonano tam 70.000 mk. robót ziemnych. Towarzystwo robót inżynierskich w Poznaniu kieruje pracą na linii Koło—Strzałków 2.200 robotników. Wykonano 70.000 mk. robót ziemnych. Całą linię Nasielsk—Raciąż—Sierpc—Płock podzieloną na 3 odcinki objęli przedsiębiorcy prywatni którzy razem zatrudniają 1.550 robotników i wykonali 150.000 mk. robót ziemnych.

KONKURS DLA ART. RZEŹBIARZY. Ministerstwo sztuki i kultury ogłasza 8 jednoczesnych konkursów według planu następującego:

Konkurs 1: Figurka Matki Boskiej, wysokość około 40—60 ctm.

Konkurs 2: Figurka na temat dowolny, długość w kierunku najsilniej wyciągniętym 40—60 ctm.

Konkurs 3: Plakieta na temat dowolny. Wymiary około 40×60 ctm.

Konkurs 4: Domowa kropielnica ścienna. Wysokość około 30 ctm.

Konkurs 5: Wazon. Wysokość od 30—50 ctm.

Konkurs 6. Godło sklepowe, wyjaśniające jakiego rodzaju towar jest w sklepie do nabycia. Godło może być obmyślone do zawieszenia w powietrzu, bądź do umocowania w murze, bądź do wstawienia w oknie. Wielkość projektu około 80 ctm. w najdłuższej osi.

Konkurs 7: Medal pierwszego Sejmu. Wielkość 15 ctm. średnicy.

Konkurs 8: Złoty Polski. Wielkość 15 ctm. średnicy.

W każdym z wymienionych konkursów przewiduje się nagrody: 1-sza 1.500 mk., 2-ga 1000 m., 3-cia 500 marek.

Prócz tego na każdym konkursie dwom pracom będzie przyznane po 300 mk. tytułem zwrotu kosztów. Termin ostateczny składania prac upływa 30 grudnia 1919 r. o godzinie 2 w południe. Prace nadsyłać należy do ministerstwa sztuki i kultury.

Szczegółowe warunki konkursów otrzymać można w ministerstwie sztuki i kultury.

WYDAWNICTWO POLSKICH NOWEL PRAWNICZYCH. Przy Towarzystwie prawniczem w Warszawie powstała Komisya, która ma wydawać ważniejsze nowele prawnicze polskie wraz z odpowiednimi komentarzami w języku francuskim. W pracy tej, która ma służyć za pomoc do wymiany wiadomości i opinii w sprawach prawa między światem prawniczym a polskim, współdziałać będzie z rzeczoną komisyą francuskie towarzystwo dla porównawczych studyów prawniczych w Paryżu. Przewodniczącym Komisyi jest profesor Karol Lutostański. Redakcyę wydawnictwa będzie prowadził dr Roman Kuratow-Kuratowski.

POLITECHNIKA WARSZAWSKA. Senat akademicki Politechniki warszawskiej postanowił wznowić zajęcia pedagogiczne w Politechnice (wykłady, ćwiczenia, egzaminy etc.) z dniem 1 października br.

Że jednak pomieszczenia politechniczne są ograniczone, jak również ograniczone są środki naukowe uczelni, przeto została ustanowiona na każdym wydziale oraz na każdym roku studyów maksymalna liczba studentów, którzy nie będą mogli być przyjęci.

Wobec tego stanu rzeczy, Senat akademicki postanowił przedewszystkiem przyjąć ponownie do Politechniki wszystkich dotychczasowych studentów, którzy przed dniem 9 lutego br. zgłosili się do ochotniczej służby wojskowej i służbę tę bądź odbywają bądź te zostali od niej zwolnieni przez czynniki miarodajne. Dla pomienionej kategoryi studentów będą zarezerwowane miejsca w Politechnice przez przeciąg całego półrocza zimowego 1919-20 roku szkolnego. Nadto przyjęte będą również wszystkie dotychczasowe studentki.

Odpowiednie podania wraz z poświadczeniami o zgłoszeniu się do ochotniczej służby wojskowej należy przesyłać pod adresem kancelaryi Politechniki najpóźniej do dnia 30 września br.

Poza wymienioną powyżej kategoryą dotychczasowych studentów będą przyjmowani do Politechniki przedewszystkiem następujący kandydaci: 1) Studenci innych wyższych zakładów naukowych, zwłaszcza technicznych, którzy zgłosili się do ochotniczej służby wojskowej w armii polskiej; 2) maturzyści szkół średnich, którzy również zgłosili się do ochotniczej służby wojskowej w armii polskiej.

Jeżeli po uwzględnieniu powyższych dwóch kategoryj kandydatów będą jeszcze wolne miejsca w Politechnice, to z pośród zgłaszających się innych kategoryj kandydatów, pierwszeństwo będzie przyznano tegorocznym maturzystom szkół polskich. Podania o przyjęcie do Politechniki wraz z odpowiednimi dokumentami oraz zaświadczeniami o zgłoszeniu się do ochotniczej służby wojskowej należy składać w kancelaryi Politechniki do dnia 30 września br. Po upływie tego terminu Komisya imatrykulacyjna orzeknie, którzy z pośród zgłaszających się kandydatów zostali przyjęci do Politechniki.

SĄDY DORAŹNE W KONGRESÓWCE. Na murach miasta rozlepiono obwieszczenie komisarza rządowego miasta Warszawy Anusza, oznajmiające, że celem zwalczania bandytyzmu i innych przestępstw szczególnie niebezpiecznych dla porządku publicznego, Rada ministrów na mocy ustawy sejmowej z dnia 30 czerwca br. postanowiła rozporządzeniem z dnia 1 sierpnia wprowadzić w okręgach sądów apelacyjnych warszawskiego i lubelskiego na 6 miesięcy sądy doraźne, które wymierzać będą karę śmierci i ciężkiego więzienia.

UZNANIE DLA POL. CZERW. KRZYŻA. Misya duńskiego Czerwonego Krzyża w Moskwie bawi od kilku dni w Warszawie w powrocie z Danii. Misya ta zmuszoną była opuścić Rosyę w ostatnich czasach, gdzie wiele dobrego zdziałała. Między innemi także dla naszych rodaków. Znalazła się ona w przykrem położeniu, ponieważ straże nasze nie mogły jej przepuścić przez front. Interwencya Czerwonego Krzyża Polskiego umożliwiła Duńczykom wybrnięcie z tej sytuacyi i ułatwiła im przedostanie się do Warszawy i dalszy powrót do ojczyzny. Przewodniczący tej misyi dr Martini wystosował pismo do polskiego Czerwonego Krzyża, w którym sławi działalność polskiego Czerwonego Krzyża, która rokuje najlepszą jego przyszłość i przyszłe jego współdziałanie z towarzystwami Czerwonego Krzyża całego świata, a w szczególności z duńskim Czerwonym Krzyżem.

Z TEATRU LWOWSKIEGO. P. Bronisław Wolfstal, długoletni kapelmistrz opery lwowskiej — po kilkuletniej rozłące, powołany został przez dyrekcyę teatru miejskiego na to samo stanowisko. Powołanie p. Wolfstala powitały sfery teatralne i publiczność lwowska z żywem zadowoleniem.

O STRACONYM BANDYCIE. O straconym ostatnio Szeleściuku, który popełnił tyle morderstw, podaje „Gazeta Lwowska“, że wedle otrzymanych szczegółów, Szeleściuk zamordował między innymi hr Hedkiewiczową i jej córkę w Młynowie. Szeleściuk swego czasu zakwaterował się w majątku p. Boguszowej w Długoszyjach, o 35 km. od Łucka, stamtąd urządzał wyprawy rabunkowe, tam także urządzał w pałacu uczty, na które ściągał dziewczęta polskie, córki gospodarskie. Po aresztowaniu go, znaleziono przy nim 7.000 rb. Wnet potem do placówek polskich zgłosiło się 4 bolszewików i oświadczyli, że owe 7.000 rb. należą do podziału i domagali się wydania swoich części. Bolszewików tych aresztowano.

KRAJOWA SZKOŁA HAFCIARSKA W MAKOWIE. W połowie lipca br. urządzono kilkudniową wystawę prac uczennic, w ogólnie znanej a jedynej tego

rodzaju szkole krajowej hafciarskiej w Makowie. Tak okazy rysunkowe jak i wyroby, tj. hafty białe i kolorowe, rozmieszczone gustownie w dwóch salach szkolnych świadczyły o sumiennej i umiejętnej pracy grona nauczycielskiego, jak o zdolnościach uczennic, oraz o energicznem kierownictwie szkoły. Wystawę tłumnie zwiedziła publiczność miejscowa i licznie przebywający tu letnicy. Wyroby hafciarskie zdobione przeważnie wzorami z motywów o wybitnym charakterze polskim, a odznaczające się niebywałą w dzisiejszym handlu „umiarkowaną ceną", zostały zaraz w pierwszym dniu wystawy rozsprzedane. Przeważnie bowiem szkoła, w ostatnich latach wojennych, z powodu braku materyałów, zmuszona była zająć uczennice nie „wyrobami na sprzedaż", ale zamówieniami prywatnemi, na dostarczonych materyałach. Wzorowe okazy haftów zostały zamówione przez delegata ministerstwa kultury i sztuki, jako modele dla przyszłych uczelni polskich. Szkoła makowska to ważna placówka dla przemysłu hafciarskiego w Polsce. Hafty makowskie mogą śmiało konkurować z tego rodzaju wyrobami szwajcarskiemi, zaś w zakresie artystycznego rękodzieła polskiego powinny zająć wybitne miejsce tak w kraju, jak i na rynkach zagranicznych w przyszłości.

Ze świata.

SEPARATYSTYCZNE DĄŻENIA KLERU CZESKIEGO. Do Rzymu pojechała delegacya czeskich księży, którą, jak donosi „Venkov", papież przyjął chłodno. Czesi jednak usiłowali jednak papieża przekonać, że za brak przywiązania do religii katolickiej u ludu czeskiego winę ponosi Austrya, gdyż biskupstwa ich obsadzała Niemcami. Pozatem wręczono papieżowi memorandum z żądaniem różnych, daleko idących reform, a więc liturgii słowiańskiej, zniesienia celibatu, a wreszcie tego, by arcybiskup praski miał władzę patryarchalną, jak w swoim czasie św. Metody. W myśl tych postulatów Praga byłaby drugą stolicą apostolską, jak dawniej Bizancyum. Czesi mają tego żądać rzekomo w interesie katolicyzmu, bo w ten sposób Praga będzie promieniować na całą Słowiańszczyznę i przyciągać schyzmatyków. „Od żądań swoich — konkluduje „Venkov" — nie odstąpimy, ponieważ je stawiamy nie w celach osobistych, ale w interesie kościoła".

SPADEK WALUTY CZESKIEJ. „Neue Freie Presse" donosi z Zurychu, że wczoraj nastąpił spadek waluty praskiej z 23·75 na 19 franków. Dziennik sądzi, że powodem tego spadku jest niekorzystne wrażenie moratoryum zaprowadzonego w państwie czecho-słowackiem. Także i austryacka waluta spadła w Zurychu.

ROZRUCHY DROŻYŹNIANE W PARYŻU. W kołach centralnych w Paryżu powstały poważne starcia pomiędzy robotnikami a przekupniami, którzy nie chcieli sprzedawać towarów po wyznaczonych cenach. Wywiązały się krwawe bójki, podczas których jeden z policyantów odniósł śmiertelną ranę. W powietrzu latały osełki masła, sery, jaja. Rozruchy trwały cały dzień i zakończyły się plądrowaniem sklepów spożywczych w niektórych dzielnicach.

ECHA KATASTROFY LOTNICZEJ. „Ober-schles. Anzeiger" donosi, że na miejsce katastrofy lotniczej pod Raciborzem przybył syndyk poselstwa ukraińskiego w Berlinie.

NAGRODA NOBLA. Radyotelegram z Nauen donosi, że wedle szwedzkich dzienników, otrzyma tegoroczną nagrodę Nobla z zakresu literatury norweski poeta Knut Hamsun.

REKORD LOTNICZY. Lotnik Weiss i mechanik Bleque wznieśli się na 9.000 metrów wysokości i osiągnęli w ten sposób światowy rekord. Wzlot nastąpił w 58 minutach. Na owej wysokości stwierdzono temperaturę minus 32 stopni.

ZGON GORKIJA. „Deutsche Allg. Ztg." donosi z Kopenhagi: Jak słychać, został Maksym Gorkij aresztowany i zastrzelony przez osławionego komunistę łotyckiego malarza Piotra Propper.

MIANOWANIA. Zatwierdzenie władz Uniw. Jagiell. Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło na rok akademicki 1919-20 wybory władz akademickich Uniwersytetu Jagiellońskiego w następującym składzie:

a) Rektorem Uniwersytetu: Dr Franciszek Ksawery Fierich, profesor procesu cywilnego austryackiego; b) dziekanem na Wydziale teologicznym: ks. dr Kazimierz Zimmermann, profesor chrześcijańskich nauk społecznych; c) dziekanem na Wydziale prawniczym: dr Władysław Leopold Jaworski, profesor prawa cywilnego, nauki administracyi i prawa administracyjnego; d) dziekanem na Wydziale lekarskim: dr Stanisław Ciechanowski, profesor anatomii patologicznej; e) dziekanem na Wydziale filozoficznym: dr Tadeusz Sinko, profesor filologii klasycznej; f) delegatami docentów prywatnych:

Na Wydziale prawniczym: dr Edward Taylor, docent prywatny ekonomii i nauki skarbowości i dr Józef Reinhold, docent prywatny prawa karnego.

Na Wydziale lekarskim: dr Karol Roman Nałęcz Brudzewski, docent prywatny okulistyki i dr Jan Nowaczyński, docent prywatny medycyny wewnętrznej.

Na Wydziale filozoficznym: dr Jerzy Smoleński, docent prywatny geografii fizycznej i dr Maryan Gumowski, docent prywatny numizmatyki.

REPERTUAR MIEJSKIEGO TEATRU POWSZECHNEGO.

W niedzielę, 17 bm.: „Śluby panieńskie".
W poniedziałek, 18 bm.: „Czartowska ława".
We wtorek, 19 bm.: „Chrześniak wojenny".
We środę, 20 bm.: „Córka pani Angot".
We czwartek, 21 bm.: „Chrześniak wojenny".
W piątek, 22 bm.: „Księżniczka Czardasza".

ZMARLI.

Kazimierz Żelechowski, właściciel dóbr, zmarł 5 bm. w Letowni ad Jordanów w 57 roku życia. Człowiek prawy, szlachetny, poświęceniem swym i ofiarnością niecodzienną zdobył sobie niezwykłą miłość ludu okolicznego i biednych opuszczonych. Pogrzeb jego był tej miłości wymownym dowodem. Cześć pamięci zacnego człowieka.

ŚLUB p. Heleny Kowalczykówny z porucznikiem p. Ludwikiem Murdelio Karwatem odbył się dnia 16 b. m. w kościele św. Floryana w Krakowie. 8660

Ciągłe postępy wojsk polskich.

Warszawa, 17 sierpnia (PAT). Komunikat sztabu generalnego z dnia 16 sierpnia.

Front litewsko-białoruski. **Nie przyjaciel, który pobity w ostatnich dniach wycofał się na wschód, koncentruje obecnie swoje siły na linii Borysów—Bobrujsk.** Na odcinku rzeki Łuczajki ożywiona działalność wywiadowcza nieprzyjacielskich patroli. Akcya naszych wojsk rozwija się planowo i pomyślnie. Kawalerya nasza ściga w dalszym ciągu cofającego się nieprzyjaciela. **Urzecze zostało przez nasze oddziały zajęte.**

Front wołyński. Nasze oddziały sforsowały po ostrej walce most kolejowy na Słuczu i obsadziły przyczółek mostowy na prawym **brzegu na wschód od Sarn.**

Przy zajęciu Ostroga zabraliśmy nieprzyjacielowi w walce **4 działa, 16 kulomiotów i przeszło 2.000 karabinów.**

Na froncie galicyjskim bez zmiany.

Zastępca szefa sztabu generalnego:
Haller, pułkownik.

Powrót dra Bilińskiego.

Wiedeń, 17 sierpnia. (PAT). Polski minister skarbu, dr Biliński, wyjechał w piątek wieczorem pociągiem ententy do Warszawy.

Z państwa Petlury.

Lwów, 17 sierpnia (PAT). Dzienniki donoszą, że **nastrój wśród ludności na Ukrainie jest bardzo wrogi zarówno wobec wojsk Petlury jak i wobec Ukraińców galicyjskich.** Pochodzi to stąd, że ludność tę przymusowo zabierano do wojska i rozrzucano po różnych oddziałach. — Rząd Petlury płaci obecnie za wydanie 20 naboi jeden funt cukru albo soli. W Kamieńcu **Podolskim są obecnie kwatery zarówno Ukraińców galicyjskich jak i wojsk Petlury.** Gazety wychodzące w Kamieńcu podnoszą, że galicyjscy Ukraińcy, przebywający na Ukrainie, chcieliby się już oficyalnie połączyć z bolszewikami, aby posiąść władzę. Do układów nie dopuścił **Petlura, który obiecał Petruszewiczowi pewne ustępstwa.**

Carat odżywa.

Wiedeń, 17 sierpnia (Telef. pryw.) »Wiener Stimmen« donosi z Helsingforsu:

W północno-zachodniej Rosyi utworzony został **nowy rząd dla państw kresowych Rosyi a celem jego jest walka przeciw bolszewikom.** — Na czele rządu nowego stoi **generał Judenicz.** Koalicya poprze niewątpliwie rząd Judenicza.

Pomoc dla Kołczaka.

Wiedeń, 17 sierpnia (PAT). Z Waszyngtonu donoszą iskrowo:

Z wielkim pośpiechem przygotowuje się materyał wojenny dla armii Kołczaka. Amerykański departament stanu wyraża przekonanie, że wysyłka materyału do Rosyi zapewni wojskom Kołczaka moralny sukces.

Wiedeń, 17 sierpnia. (PAT). Wiedeńskie biuro korespondencyjne donosi z Amsterdamu: »Times« donosi z Nowego Jorku: Według wiadomości z Waszyngtonu, dostarczyła Ameryka zastępcom Kołczaka 260.000 karabinów. Położenie w zachodniej Syberyi jest krytyczne.

Japonia odmawia pomocy Kołczakowi

Wiedeń, 17 sierpnia. (PAT). Wiedeńskie biuro korespondencyjne donosi z Amsterdamu: »Associated Press« donosi z Tokoi: Japoński rząd po naradach między gabinetem a radą dyplomatyczną uchwalił donieść Kołczakowi, że **Japonia nie może zadość uczynić prośbie wysłania większej liczby japońskich dywizyj przeciwko bolszewikom.**

Konstytuanta na Węgrzech.

Kraków, 17 sierpnia (Radio PAT z Nauen). Nieufności niemieckich republikanów z powodu monarchistycznej reakcyi na Węgrzech a potem w Austryi nie usunęło ostatnie oświadczenie się arcyks. Józefa za wolnem państwem węgierskiem. Jako dowód, iż także w Austryi część rodziny habsburskiej przypisuje arcyks. Józefowi dalej idące zamiary, jak zabezpieczenie demokratycznej wolnej państwowości na Węgrzech, przytaczają pismo b. cesarza Karola, w którem powierza on arcyks. Józefowi zastępstwo na czas nieobecności króla. **Oświadczenie się arcyksięcia za rzeczpospolitą osłabia dodatek, iż arcyksiążę uczyni to, co uchwali konstytuanta.** Konstytuantę zaś przygotowuje **w duchu** reakcyjnym rząd arcyks. Józefa, w którym **socyaliści nie biorą udziału i na który także mieszczaństwo węgierskie zapatruje się z rezerwą.** W nowym węgierskiem ministerstwie **silne zastępstwo posiadają wpływy klerykalne i antysemickie.** Wybory do konstytuanty mają się odbyć w ciągu 6 tygodni.

Nowy gabinet na Węgrzech.

Budapeszt, 17 sierpnia. (PAT). Węgierskie biuro korespondencyjne donosi, co następuje: Dzisiaj utworzony został gabinet, składający się z różnych warstw ludności węgierskiej. Zamianowanie nowego gabinetu poprzedziły dłuższe rokowania. **Dzisiaj nastąpiło ukończenie rokowań, a rezultatem jest zamianowanie drugiego gabinetu Friedricha.** W tym gabinecie niema reprezentantów robotników przemysłowych, atoli dano im możność wzięcia udziału w pracach rządowych przez swojego przedstawiciela.

Wiedeń, 17 sierpnia. (PAT). »Neue Freie Presse« zamieszcza wywiad z ministrem spraw zagranicznych, Lovaszym, który oświadczył, że socyaliści nie chcą przystąpić do gabinetu, ponieważ nie zgodzono się, by arcyksiążę Józef natychmiast ustąpił.

O odbudowę monarchii austro-węgierskiej.

Wiedeń, 17 sierpnia (Telef. pryw.) **»N. W. Journal«** donosi z Berlina:

»Chicago Tribune« donosi, że rozmaici dyplomaci koalicyi dążą wszelkimi sposobami do odbudowy dawnej monarchii austryacko-węgierskiej w formie związku państw naddunajskich. Do związku tego przystąpiliby także Chorwaci i Słoweńcy, którzy nie chcą pozostać we wspólnej państwowości z Serbami. Wśród takiej sytuacyi byliby Czesi odosobnieni wobec Polaków a po pewnym czasie przystąpili wobec tego również do związku państw naddunajskich.

Rumunia kapituluje.

Paryż, 17 sierpnia. (PAT). Agencya Havasa donosi: Najwyższa Rada koalicyjna zajmowała się wczoraj odpowiedzią Rumunii na notę koalicyi. Odpowiedź wywarła na przedstawicielach wielkich mocarstw korzystne wrażenie. Komendant rumuński i nadkomisarz rumuński otrzymali polecenie działania w Budapeszcie wedle rozkazów koalicyi. Najwyższa Rada wystosowała do Rumunii notę, w której wyraża życzenie, aby Rumunia weszła w porozumienie z międzykoalicyjną misyą i generałami w Budapeszcie. Następnie rada koalicyjna na notę rumuńską jest ułożona życzliwie. Uprasza ona, by Rumunia, wierna swoim przyrzeczeniom, dostosowała swoją politykę do życzeń koalicyi.

Strajk górników w Anglii.

Kopenhaga, 15 sierpnia. Strajk górników w Anglii trwa dalej i jeżeli nie ustanie jak najrychlej, **wywoła niebezpieczeństwo dla światowego przemysłu z powodu braku węgla.** Fabryki angielskie już ograniczyły znacznie pracę.

Pogłoska, jakoby rząd chciał postarać się o robotników rosyjskich (jakim sposobem? U. Red.), wywołała ogromne wzburzenie wśród górników.

Kryzys w Anglii zażegnany.

Londyn, 17 sierpnia (PAT). Minister spraw zagranicznych Grey zgodził się pojechać do Waszyngtonu w misyi, mającej na celu uregulowanie kwestyi, pozostającej w związku z zawarciem pokoju. Z początkiem roku przyszłego Grey mianowany będzie ambasadorem. — Przedstawiciel partyi pracy w ministeryum wojny p. Barnes stwierdza, że **Wielka Brytania zniosła bardzo dobrze kryzys, który po 4-letniej strasznej wojnie jest nieuniknięty. Liczba bezrobotnych zmniejszyła się o połowę a warunki pracy znacznie się poprawiły.** Wysiłki partyj skrajnych, zmierzające do wywołania strajków w celach politycznych, zostały udaremnione, gdyż cele ostateczne tych partyj zdyskredytowały cały ruch. Delegaci górników, kolejarzy i innych pracowników, którzy początkowo popierali tę akcyę, obecnie wypowiedzieli się przeciwko niej wobec opozycyi robotników. »National Food Journal« zamieszcza **ostrzeżenie Hoovera, iż jeżeli w najbliższym czasie produkcya w Europie się nie zwiększy, Ameryka nie będzie mogła dać Europie środków żywności na kredyt.**

Persya pod protektoratem Anglii.

Wiedeń, 17 sierpnia. (PAT). Donoszą z Wersalu: »Temps« donosi: Szach perski z powodu układu, zawartego z Anglią i z powodu wybuchłych dlatego w Teheranie niepokojów, wyjechał do Europy. Wskutek owego traktatu będzie **Persya, aczkolwiek przyznano jej niepodległość, poddana pod protektorat Anglii.** Szachowi towarzyszy w podróży do Europy minister spraw zagranicznych, ks. Sirdus Mirza. »Temps« twierdzi, że życzenie rządu perskiego wystosowane pod adresem koalicyi, nie było nigdy traktowanem ani przez radę najwyższą, ani przez komisyę międzykoalicyjną.

Foch w Ameryce.

Haga, 17 sierpnia (PAT). Holenderskie biuro prasowe donosi z Paryża:

Marszałek Foch oznajmił, że w jesieni odwiedzi Amerykę.

Rząd belgradzki tłumi bolszewizm.

Wiedeń, 17 sierpnia (Telef. pryw.) Tel. Comp. donosi z Zagrzebia:

Upadek Beli Kuhna zachęcił rząd w Belgradzie **do wydania energicznych zarządzeń celem zupełnego stłumienia ruchu komunistycznego.** Minister spraw wewnętrznych nakazuje w okólniku do władz miejscowych natychmiastowe zawieszenie pism komunistycznych, zamknięcia klubów i stowarzyszeń o programie komunistycznym, tudzież bezwzględnego zabronienia wszelkich zgromadzeń komunistycznych. Podczas pochodów nie wolno nosić czerwonych chorągwi. Wszelkie przemówienia publiczne treści komunistycznej są zakazane. Każde przekroczenie powyższych rozporządzeń karane będzie jako zbrodnia przeciw państwu.

Z kotła bałkańskiego.

Bukareszt, 17 sierpnia (PAT). Tel. Comp. donosi według agencyi Dazia z Belgradu:

Prezydent ministrów Troticz wyraził się o stosunkach serbsko-rumuńskich w tym kierunku, że Serbia otrzyma na zachodzie część Banatu. Byłoby błędem politycznym, gdyby ta kwestya utrudniła stosunki przyjaźni między Rumunią a Serbią. Niebezpieczeństwo dla Serbii stanowi Bułgarya.

Konferencya walutowa w Paryżu.

Wiedeń, 17 sierpnia (PAT). Wied. Biuro kor. donosi z Berna:

Berneński »Bund« donosi z Genewy: W genewskich kołach finansowych witają żywo doniesienie o zwołaniu konferencyi walutowej do Paryża na miesiąc wrzesień. Szczególnie panuje zadowolenie dlatego, że konferencya będzie obesłana nie przez polityków i dyplomatów lecz przez fachowców. Oczekują skutecznego rozwiązania kwestyi. Był czas pomyśleć o tem, ażeby zapobiedz spadkowi waluty. W Szwajcaryi uczyniono wszystko, ażeby wysłać na konferencyę kompetentnych fachowców.

Robotnicy aresztują posłów.

Luksemburg, 17 sierpnia (PAT). Czeskie biuro prasowe donosi:

20 tysięcy robotników urządziło wczoraj demonstracyę przed Sejmem z powodu drożyzny. Robotnicy zażądali dodatków w kwocie 450 fr. Uchwalono im dodatek 250 franków, z czego niezadowoleni wdarli się do Sejmu i aresztowali wszystkich posłów. Powołane wojsko nie zdołało posłów oswobodzić.

KURSA GIEŁDY KRAKOWSKIEJ
z dnia 16 sierpnia 1919.

Waluty:

		ofiar.	żąd.
Marki polskie		196·—	203·—
	Tranzakcya		201·—
Ruble carskie po 100 rb.		220·—	225·—
Ruble carskie po 500 rb.		217·—	223·—
	Tranzakcya		220·—
Ruble carskie drobne		210·—	217·—

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI
Wydawca:
RUDOLF OSMAN.

†
Ludwik Dąbrowski
emerytowany radca kolejowy i właściciel Lubatówki
po długich a ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, przeżywszy lat 68, zmarł dnia 14 sierpnia 1919 roku w Lubatówce.

W nieutulonym smutku pozostała wdowa wraz z córką, zięciem i wnukami zawiadamia Krewnych, Przyjaciół, Kolegów i Znajomych, że pogrzeb odbył się w Rogach dnia 16 sierpnia b. r.

Lubatówka, p. Iwonicz, 14 sierpnia 1919.
Osobne zawiadomienia nie będą rozesłane.

Zakład pogrzebowy »Concordia« J. Wolnego.

†
Dr Stanisław Hupka
właściciel dóbr Mała
zasnął w Panu po krótkich a ciężkich cierpieniach, zaopatrzony św. Sakramentami, we wtorek, dnia 12 sierpnia 1919 roku, o godz. 10 rano w 39 roku życia.

Przeniesienie zwłok z domu żałoby do kościoła parafialnego w Małej odbyło się w piątek po południu, pogrzeb w sobotę rano o godzinie 9.

W głębokim smutku pogrążona matka, szwagier i rodzina zawiadamiają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych.

Mała, p. Łączki Kucharskie.
Osobnych zawiadomień nie rozsyła się.

†
Jakób Kochański
respicyent państw. Straży skarbowej
przeżywszy lat 42, po krótkiej a ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, zasnął w Panu dnia 14 sierpnia 1919 r.

Wyprowadzenie zwłok z kaplicy cmentarnej na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi w niedzielę, dnia 17 b. m., o godzinie 5 po południu.

Na ten smutny obrzęd w ciężkim żalu pozostała żona wraz z dziećmi i rodziną zaprasza Krewnych, Przyjaciół, Kolegów Zmarłego i Znajomych.

NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE
odprawionem zostanie w poniedziałek, dnia 18 sierpnia b. r., o godzinie 8½ rano w kościele OO. Bernardynów.

Zakład pogrzebowy »Concordia« J. Wolnego.

†
Dr Bogusław Trzciński
starszy lekarz powiatowy w Pilźnie
zmarł po krótkich a dolegliwych cierpieniach dnia 16 b. m., mając lat 50.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 17 b. m., o godzinie 4 po południu w Pilźnie, na który w ciężkim żalu pogrążona żona, matka i rodzeństwo zapraszają Krewnych, Kolegów i pobożną Publiczność.

Emilia Leserowa
wdowa po adwokacie we Lwowie
zmarła, licząc lat 31, dnia 13 sierpnia 1919 w Zakopanem.

Rower

w dobrym stanie do sprzedania. — Ul. Kochanowskiego 10, II p., na prawo, od 3—5 po poł. 8534 1 2

Chłopczyk czteroletni

sierota, jest do odebrania za swoje. St. Syrek, Kraków, ul. Jana Dwernickiego l. 5, II p. 8526 1 3

Robotnik

obznajomiony z ciesielką, stolarstwem i szklarstwem, poszukuje pracy. Chętnie na prowincyi. Zgłoszenia: Chrzan R., Czarna Wieś, Kawiory 2. 8537 1 3

Piec restauracyjny

kaflowy z 3 ma szabaśnikami dużemi, nadający się dla cukiernika, jest do sprzedania. — Wiadomość w cukierni, plac Szczepański l. 2. 8544 1 2

Aspirant farmacyi

za ukończeniu, bardzo dobrze polecony, poszukuje posady od 1 września b. r. Zgłoszenia: Bochyński, ul. Nadbrzeżna Górna l. 151, w Tarnowie. 8553 1 3

Fortepian Petrof

i biurko do sprzedania. Wiadomość w biurze adwokata Dra Reifera, ul. Grodzka 35. 8543

Przystąpię

do spółki do rentownego przedsiębiorstwa, agencyi handlowej lub t. p. Mam do dyspozycyi lokal na biuro i magazyny w śródmieściu na I p. wraz z urządzeniem. Włożę również odpowiedni kapitał. — Zgłoszenia pod „Szczęść Boże" przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 8545

MATKI

winny pamiętać, że tylko przysypka **Puder dzidzi** natychmiast usuwa oprzałość i zaczerwienienie skóry u dzieci. Żądać w aptekach i składach aptecznych „Pudru dzidzi" tylko z marką „Kogut". Wyrób polski. Na Kraków sprzedaż hurtowna i częściowa w aptece Konstantego Wiszniewskiego, Kraków, ul. Floryańska.

7348 9 10

Pianino

zamienię na fortepian. Ul. św. Anny 11, II p. 8452 2

Do sprzedania: biurko z klapą o jedenastu szufladach, stół rozsuwany, szafa ze żelaznemi drzwiami, leżak, kufry, stołki ze śrubami, stołeczki składane, schodki składane sklepowe, paki na węgle, garnitur mosiężny (bronz.) składający się z dwóch lichtarzy, kałamarza i ramy na obraz, materyały do wyrobów tabacznich i instalacyi wodociągowej. — Oglądać można codziennie od godziny 2 do 6, oprócz niedziel i świąt, ulica Szlak l. 47, I piętro. 8547 5 3

Buchalterka-bilansistka

z ukończoną Akademią handlową i siedmioletnią praktyką w samodzielnem prowadzeniu ksiąg, rutynowana korespondentka w języku polskim, znająca język francuski i niemiecki — pisząca na maszynie, poszukuje posady. Zgłoszenia pisemne do Administracyi „Nowej Reformy" dla **E. 23.** 8:87 3 3

Córka powstańca z 31 roku

osoba starsza, z bardzo dobrej szlacheckiej rodziny, chora na serce i oczy, znajduje się w położeniu bez wyjścia, nie mogąc zarobić na swoje utrzymanie. Poleca się względom Publiczności, prosząc o pomoc. Łaskawe datki przyjmuje Administracya „N. Reformy". 225 3 0

Olei maszynowych
„ cylindrowych
„ do form cementowych
„ do podłóg
Repy operynine; jako środka leczniczego dla koni
Wazeliny
Tłuszczu Tovelta
Benzyny motorowej i aptekarskiej
Smaru wozowego
Asfaltu naftowego
Asfaltu węglowego
Karbolineum
Impregnatora do konserwowania drzewa
Czarnego lakieru do żelaza
Papy dachowej 8130 3 3

dostarcza

Generalna reprezentacya przemysłu chemiczno-technicznego

Jan Godzicki

w Krakowie, ul. Bielowska 30.

! Kaflarnie !

zawiadamiam, iż nadszedł transport

glejty

ołowianej.

Oferty na żądanie wysyła firma

FR. LENERT
Kraków, Sławkowska 6.
8507 4 –

Handlowiec

rutynowany, lat 28, (były kierownik) z działu kolonialnego (bufetowiec), z 15-letnią praktyką handlową, poszukuje posady. Zgłoszenia pod „Zdolność" przyjmuje Adm. „N. Reformy". 8477 2 2

Za węgiel

dam pokój eleg. umeblowany, śniadanie, elektryka. **Dr Kasprzyk** poste restante Kraków. 8468 2 2

Kto mi dostarczy

po cenie maksymalnej, 100 m. c. węgla dobrego lub brykietów albo 2 wagony drzewa opałowego, temu zaraz odstąpię umeblowany, frontowy pokój, średniej wielkości, z osobną większą łazienką. Czynsz przystępny, komfort, ładny widok, tuż przy plantach i teatrze. Oferty pod „Grunwald, III piętro" przyjmuje Adm. „N. Ref.". 8469 2 2

Poszukuję

zręcznej robotnicy i uczenic do pracowni kwiatów „Jutrzenka", plac Szczepański 7. II p. 8472 2 3

Potrzebna

szwaczka do domu prywatnego. — Wiadomość: u I. Hellera, restauracya, ul. Lubicz 3. 8473 2 3

Wszelkie naprawy

okularów i cwikierów, wstawianie szkieł i t. p. wykonuje najstaranniej tanio i szybko **E. NIEMETZ, optyk i mechanik w Krakowie, ul. Karmelicka 15.** 1058 13 15

Prawnik

posiadający język francuski i angielski bez konwersacyi, niemiecki i rosyjski w piśmie i słowie, kurs handlowy **T. K. R.**; pisanie na maszynie i egzamin podwójny książkowości poszukuje popołudniowego zajęcia, względnie lekcyi. Zgłoszenia pod „**Praca**" do Biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, ul. Jagiellońska 7. 8452 2 2

Do zajęć biurowych

potrzebna panna w wieku lat 18—25. — Pierwszeństwo dla znającej dobrze język niemiecki i piszącej na maszynie. Zgłoszenia pod **6899** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 6890 1 0

Muzyk rutynowany, długoletni **k. k.** tambour-major 56 p.p., przyjmie posadę kapelmistrza wojskowego. Zgłoszenia pod „**Kapelmistrz**" przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 8375 2 2

Krawiecczyznę

damską i bieliznę nową, oraz reparacye starej, jak również poprawki, przeróbki i odnówki, a także stębnówki przyjmuje i sama u siebie wykonuje nie drogo i prędko, Walerya Podbielska, krawczyni, Kraków, ul. Pośelska l. 20, prawy parter poprzecznej oficyny. Uzupełnia i uskutecznia zbiór kapeluszy i czepców oraz stroików damskich. 19 1 0

Konkurs.

Przy wydziale powiatowym w Busku kieleckim (powiat stopnicki) wakuje posada inspektora (lustratora) gminnego dla kontroli gospodarki gmin wiejskich i miejskich.

Wymagane warunki: 1) wiek od 25 do 45 lat, 2) wykształcenie co najmniej w zakresie szkoły średniej, 3) dłuższa praktyka komunalna lub administracyjna, 4) znajomość buchalteryi, 5) poważne referencye.

Reflektanci z praktyką przy wydziałach powiatowych lub Wydziale krajowym, mają pierwszeństwo.

Wynagrodzenie: 700 marek miesięcznie, 25% miesięczny dodatek drożyźniany i 15 marek dyet dziennie w czasie rozjazdów.

Zgłoszenia pisemne z załącznikami przyjmuje do dnia 27 sierpnia b. r. Wydział powiatowy w Busku kieleckim (powiat stopnicki). 8434 2 2

Przew. wydziału powiatowego.
Mokrzyski
zastępca komisarza rządowego.

Staruszka

78-letnia, zupełnie niezdolna do pracy jakiejkolwiek, prosi litościwych ludzi o wsparcie. Zofia Prokura, Kraków, ul Zwierzyniecka 8, parter. 18 3 0

Przystojna

inteligentna panna, z dobrego domu, łagodnego charakteru i dobrego serca, zamiłowana w życiu spokojnem i gospodarnem, nawiąże korespondencyę w celu matrymonialnym, z inteligentnym Żydem na stanowisku, w wieku od lat 30—45 (może być także wdowiec z jednem dzieckiem, któremu zastąpi matkę). — Zgłoszenia dla „**Pięknowiosej**" do Biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, Jagiellońska 7. 8491

Z braku znajomości pragnę tą drogą poznać inteligentnego mężczyznę na wyższem stanowisku w wieku od lat 30—40-tu. Cel matrymonialny. Jestem przystojną panną, żydówką, o wysokiej kulturze umysłowej i subtelnej duszy. Sprawę traktuję poważnie. Listy nieanonimowe pod „Tęsknota za szczęściem" przyjmuje Biuro dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, Jagiellońska 7. 8492 1 3

Wdowa

po kolejarzu radaby poznać, w celu matrymonialnym, mężczyznę wieku od 40 do 50 lat, na odpowiedniem stanowisku. Zgłoszenia pod **Nr. 70** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 8530

UDELIKATNIAJĄCE

twarz i ręce

MYDŁO **„BONGRE"** LECZNICZE

przetłuszczone lanoliną i liliowo-mleczne do nabycia w firmie

OSTASZEWSKI i MAYER

8102 KRAKÓW, RYNEK GŁ. L. 5. 2 5

PRAWDZIWE

WORKI JUCHTOWE

oferuje najtaniej

DOM HANDLOWY „STOF"
KRAKÓW, UL. KRZYWA L. 3. 8542 1 2

Pierwszorzędny handel marek polskich i zagranicznych

„Philatelia", Kraków, Brucka 10

poleca bogato zaopatrzony zapas wszelkich marek. Specyalność marki polskie wszystkich emisyi.

Taniej niżeli wszędzie.

Wszelkie nowości wojenne. Cennik za nadesłaniem 50 hal. w znaczkach pocztowych. 7349 7 8

Kupno i sprzedaż hurtownie i częściowo.

Samochody

„Benz" 30 HP, z karoseryą torpedo, elektryczne oświetlenie; angielski Daimler oryginalny „Knight" 25/40 HP, duże karoserye, elektryczne oświetlenie; „De Dion Bouton", 8 cylindrowy 60 HP, z karoseryą torpedo, bardzo okazały. Wymienione samochody są w najlepszym stanie zaraz do użytku, 4 gumy pełne do auta ciężarowego 830×140, ma **do sprzedania**

Kaczmarczyk, Kraków, ulica Lubicz 32.

8414 2 2

Jab

Słoje na konserwy aparaty do zaprawy

wszędzie do nabycia,
lub w razie potrzeby
miejsce wysyłkowe „Jab"
Wiedeń, VII, Neubaugasse Nr 31/37
podaje najbliższe źródło nabycia.
Miejsca sprzedaży są jeszcze do nadania.

6582 5 15

Łabędzka fabryka cykoryi

FABRYKA ZAŁOŻONA WIEGA R.
MARKA FABRYCZNA ŁABĘDZKA
Fabryka Cykoryi
B. Moszkowski
POCZTA DZIAŁOSZYCE
ZIEMIA KIELECKA

podaje do wiadomości,
że otworzyła w Krakowie u

p. Wincentego Moszkowskiego
ul. Wrzesińska l. 3

skład swoich wyrobów, skąd uskutecznia się wszelkie wysyłki tak w Krakowie, jak i do Galicyi i na Śląsk.

Korespondencyę prosi się skierowywać pod wyżej podanym adresem. 7528 6 6

Zwraca się uwagę na markę fabryczną

Amerykańska spółka wywozu metali Nowy Jork

życzy sobie **nawiązania** stosunków z tutejszymi **domami wyrobów metalowych.**

W listownych zapytaniach i t. d. pośredniczy 8361 1 2

Walter Goldschmiedt

Wiedeń, I., Wollzeile 11.

Polskie Główne Biuro kupna i sprzedaży realności, willi, folwarków, lasów, oraz **przewóz mebli wozami meblowemi** koleją i okrętem

Jan Ropski

Biuro spedycyjne

w Krakowie ul. Szewska l. 5

kupuje i sprzedaje realności, wille, dobra, lasy i t. d. Adres dla telegramów: Ropski Kraków. Telefon Nr 2248. Biuro otwarte cały dzień od 8-mej rano do 8-mej wieczór. 4560 15 15

Zakład tapicersko-dekoracyjny

pod firmą

PIOTR PAŁKA

został przeniesiony z ulicy Sławkowskiej 21

na ulicę św. Marka l. 19.

róg ulicy Floryańskiej 26. 6150 3 3

Poleca się nadal łaskawej pamięci Szanownej Klienteli.

Ważne

dla P. T. obecnie budujących oraz P. T. Rolników!

15 wagonów dużych dachówki asbestowej, ogniotrwałej, wymiarów 40/40, pierwszorzędnej jakości, odpowiadającej swą jakością Eternitowi, z gwoździami i spinkami miedzianemi lub cynkowanemi poleca do natychmiastowej dostawy, tylko wprost potrzebującym, z wykluczeniem pośredników, tudzież cement, wapno budowlane i cegłę.

Sole potasowe 32%, kainit, gips nawozowy, skuteczny nawóz, nadający się do każdej gleby. Całowagonowe posyłki z szybką dostawą poleca

firma 8056 6 20

Jan Boduch

Żywiec, Rynek l. 22.

Biuro sprzedaży i buchalteryi Rafineryi nafty w Trzebini

przyjmie młodsze, dobrze ukwalifikowane siły urzędnicze z praktyką biurową, biegłe w korespondencyi, buchalteryi i pisaniu na maszynie. Całe utrzymanie na miejscu. Zgłoszenia z odpisami świadectw pod powyższym adresem. 8507 1 3

Mąkę

stęchłą, gorzką, nie nadającą się do jedzenia, kupuję w każdej ilości. 8524 1 2

Zgłoszenia pisemne pod „**Mąka**" do biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, ul. Jagiellońska 7.

Igły i czółenka do maszyn do szycia

poleca ze składu 8521 1 3

Dom handlowy Józef Goldman
Warszawa, ulica Śniadeckich Nr 6. Telefon 268-71

Kupię gater i lokomobilę.
Sprzedam wagon szkła taflowego

Zgłoszenia listowne pod „**Gater**" do Biura „LOT" Kraków, Rynek główny 7—8. 8514 1 2

Proszek „LULU"

zabija momentalnie pchły, mole i wszelkie inne drobne robactwo.

Zupełnie nieszkodliwy, nie brudzi i nie plami. Wszędzie do nabycia. — Hurtowna sprzedaż: **Dom handlowy J. Leserkiewicz, Kraków, Rynek gł. 11.** 7324 9 10

10.000 koron

zapłacę temu, kto dla pierwszorzędnego, katolickiego sklepu towarów modnych pożyczy, w celu powiększenia tegoż. 100.000 koron. — Oferty pod „**Zabezpieczony kapitał**" do biura ogłoszeń i reklam „Lot", Kraków, Rynek gł. 7—8. 8398 2 2

Przedsiębiorstwo malarsko-dekoracyjno-lakiernicze

K. MIKULSKIEGO

Kraków, ul. Rajska 20

podejmuje się robót w zakresie malarstwa kościelnego, teatralnego, pokojowego, lakiernictwa budowl., portali, mebli, szyldów i t. p. Kosztorysy i projekty wykonuje się bezinteresownie. Roboty przeprowadza się w całej Polsce.

Telefon Nr 2322. 4334 0 10

Osełki do kos

bardzo dobry wyrób — poleca

„Kronos", Międzynarodowe Tow. budowlane i handlowe
Wiedeń, IV., Alleegasse 29. 8228

Przy odbiorze wielkich ilości do nadania wyłączna sprzedaż

Gumy do wycierania

pierwszej jakości, również radyrek-szkolnych z marką „Lew" dostarcza tylko hurtownie fabryka wyrobów gumowych i chemicznych **M. Spira, Kraków-Podgórze, Plac Serkowskiego 5.** 7852 4 5

Towarzystwo akcyjne
fabryki obić papierowych i papierów kolorowych

J. Franaszek

Warszawa, Wolska l. 43
uruchomiło dział obić papierowych.

Dostawa hurtowna

OBIĆ PAPIEROWYCH

ze składu i na zamówienia.

Na składzie bogaty wybór obić dla wsi i miast. Magazyn detaliczny: **Krak.-Przedm. l. 15,** zaopatrzony w wielki wybór obić od najtańszych do najwykwintniejszych. 7825 3 3

Zakład tapicersko-dekoracyjny

Wincentego Graffa

ul. Floryańska 57, wejście od ul. Pijarskiej 19, I p., tuż przy Bramie Floryańskiej 7387 0 10

podejmuje się tapetowania, wyścielania mebli, materacy, oraz wszelkich przeróbek w zakres ten wchodzących. Materace sprężynowe od 350 kor

J. Hopcas i A. Salomonowa
obecnie

„RUCH"

spółka z ogr. odpow., **Kraków, Szczepańska 9.**

Biuro dzienników i ogłoszeń oraz księgarnia przyjmuje **ogłoszenia** do wszystkich pism krajowych i zagranicznych,

reklamy i ogłoszenia 5892 3 3

na dworce kolejowe w całej Polsce.

Gazy jedwabnej

we wszystkich numerach dostarcza biuro techniczne dla odbudowy młynów: **M. Kanarek i Ska, Kraków, Szewska 9.** 7366 0 10

Przędzalnia konopi, lnu i juty

Braci Deutsch, Bielsko

Śląsk Cieszyński 6650 10 0

dostarcza: szpagatu papierowego i konopnego,
pasów transmisyjnych parcianych,
worków tekstylitowych i worków papierowych,
knotów do fabrykacyi świec,
pakunków szczelnych konopnych i bawełnianych.

PRACOWNIA KAPELUSZY JANA KURZYDŁY

KRAKÓW, UL. SZEWSKA 15

zawiadamia Szanowne Panie, że **najnowsze wiedeńskie modele kapeluszy damskich** już nadeszły. W oczekiwaniu łaskawych zleceń poleca się względom Szanownych Pań. 2999 3 3

MEBLE LEKARSKIE

stoły operacyjne, umywalnie, szafki, stoliki na instrumenta, stojaki na hegary i t. p.

8005 **NADESZŁY.** 5 8

STANISŁAW BARAN i Ska

Fabryka instrumentów chirurgicznych i weterynaryjnych

Kraków, Sławkowska 6.

Ogłoszenie konkursu.

Rada nadzorcza Towarzystwa Zaliczkowego w Krzeszowicach rozpisuje **konkurs na posadę dyrektora** Towarzystwa. Kandydaci mają się wykazać ukończoną wyższą szkołą handlową i dłuższą praktyką handlową i komercyalną. Wynagrodzenie zależne od kwalifikacyi i umowy. — Podanie wraz z żądaniami co do wysokości poborów wnosić należy na ręce prezesa Rady nadzorczej p. Stanisława Królikowskiego w Krzeszowicach w terminie do **1 września 1919 r.** 8326 3 3

ZAKŁADY TOW. AKC.

THYSSEN i Ska

wyrabiają w fabrykach swoich westfalskich i lotaryngskich w najkrótszych terminach:

Żelazo we wszystkich formach;
Blachy;
Rury wiertnicze, gazowe i i.;
Liny dla kopalń i fabryk;
Wyciągi, kołowroty i urządzenia kopalniane;
Maszyny parowe i gazowe wszelkich systemów;
Kotły parowe;
Pompy i kompresory;
Urządzenia walcowni i odlewarni;
Generatory gazowe; 7982 4 4
Turbiny parowe, gazowe i ropne;
Dynamomaszyny i motory i t. d.

Prospekty i kosztorysy wysyła Biuro inż. i zastępstwo na Polskę:

Inż. JULIUSZ LUFT
Kraków, ulica Bielowska L. 98, II piętro.

L. 183. 7753 3 3

Konkurs.

Dyrekcya Kliniki neurologiczno-psychiatrycznej U. J. w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady:

a) **zarządcy Kliniki** w VIII kl. rangi urzędników państwowych;
b) **buchaltera** w X kl. rangi urzędników państwowych;
c) **inspicyenta** w XI kl. rangi;
d) **pomocnika kancelaryjnego** z systemizowanemi poborami.

Ubiegający się o powyższe posady winni wykazać:

1) że nie przekroczyli 40 roku życia;
2) przedłożyć świadectwo zdrowia;
3) curriculum vitae; ponadto wymagane są:

ad a) studya uniwersyteckie, oraz praktyka na podobnem stanowisku;
ad b) szkoła średnia, Akademia handlowa, ewentualnie dłuższa praktyka rachunkowa;
ad c) szkoła średnia i praktyka przy władzach administracyjnych;
ad d) niższa szkoła średnia, oraz praktyka biurowa;

Do posad powyższych przywiązane są dodatki wojenne i drożyźniane, stosownie do klasy rangi, tudzież odpowiednio do stosunków rodzinnych kompetenta.

Posady te będą nadane na razie prowizorycznie; stabilizacya może nastąpić po roku zadowalniającej służby.

Należycie udokumentowane wierzytelnemi odpisami świadectw podania wnosić należy do Dyrekcyi Kliniki w Krakowie, ul. Kopernika 48, najdalej do **dnia 20 sierpnia 1919.**

Rutynowany koncypient

z prawem substytucyi, przyjmie od 1 września posadę w kancelaryi adwokackiej lub notaryalnej. Dr W. Lubotzyca, p. Kocmyrzów, dwór. 8306 1 2

Mundant

(akademik) znajdzie zajęcie w kancelaryi adwokackiej, w godzinach przedpołudniowych. Piszący na maszynie mają pierwszeństwo. Zgłoszenia pod „Mundant adwokacki" przyjmuje Adm. „Nowej Reformy". 8493 1 3

Trzy pokoje i kuchnia

z komfortem, odstąpię i dopłacę za odstąpienie pięciu lub więcej pokoi z kuchnią. Zgłoszenia pod „Mieszkanie W. M." przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 4827

Poszukuję spólnika

ewentualnie spólników do założenia fabryki (z działu metalowego) do wyrobu artykułu w Polsce nie istniejącego, a bardzo poszukiwanego. Sam przystąpię z większym udziałem. Reflektuję na ludzi sumiennych i majacych dobre stosunki rządowe. Zgłoszenia pod „3297" przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 8297 1 5

Nadzwyczajny zarobek.

Pierwszorzędna klientela, tylko zdolni zastępcy. — Zgłoszenia pod „Pilny" Nr 2357 do powszechnego biura ogłoszeń w Morawskiej Ostrawie (budynek banku handlowego). 8368

Noże do sieczkarń

z najlepszej jakości stali, w każdej wielkości dostarcza kupcom hurtownym natychmiast Powszechne biuro ogłoszeń Adolf Oppenheim, Morawska Ostrawa, ul. Mostowa 18. 8369

2-3 pokoje

z kuchnią zaraz do wynajęcia na czas nieograniczony. w Czernej, p. Krzeszowice, Rostworowska 8197

Automobil

marki Sperber na 4 osoby, o sile 18 HP., mało używany, w dobrym stanie, do sprzedania w Krakowie, z powodu wyjazdu. — Reflektanci zechcą się zgłosić: Kraków, ul. Basztowa 10, u Władysława Firka, który okaże auto i ewentualnie sprzeda. 8181

7 motorów o stałym prądzie 440 volt

pierwszorzędny wyrób, w dobrym stanie, o sile 13 do 29 HP. z opornikiem, rozdzielnicą, zupełnie opakowane do sprzedania za przystępną cenę i z wagonu do odebrania. Inż. Leop. Ungar, Graz, Elisabethstr. 22. 8490 1 2

Hurtownia

chrześcijańskiej Spółki handlowej w Krakowie poszukuje dwóch zdolnych **pomocników handlowych** do natychmiastowego wstąpienia. Zgłoszenia do dyrekcyi chrześcijańskiej Spółki handlowej w Krakowie, Jagiellońska 9. 8498 1 3

Majątek

około 500-morgowy w zachodniej Galicyi, niedaleko stacyi — rola i las, w ślicznem położeniu, do sprzedania. Zgłoszenia pod „Zachodnia Galicya" przyjmuje Adm. „Nowej Reformy". 8500 1 3

NOTARYUSZ w Krośnie

poszukuje **kandydata notaryalnego i rutynowanego kancelisty** na korzystnych warunkach. 8516 1 3

Chlorek

w beczkach po 50 kg w miejscu zaraz do sprzedania. — Zgłoszenia pod **„Chlorek"** do biura „Ruch", ul. Szczepańska. 850.

Miał węglowy

z piwnic w każdej ilości zakupuje **Pralnia „Tęcza"**, Kraków, ulica Czarnowiejska L. 72. 8496 1 3

Wstążek do maszyn do pisania

z pozwoleniem wywozu do Polski

w najmniejszej ilości 12 tuzinów naraz, we wszystkich szerokościach, czarnych niepiujących, fioletowych kopiujących, loco Wiedeń, natychmiast dostarcza: 8363

Joe Lesti Nfg. Wiedeń I., Biberstrasse 22.

Części do maszyn do szycia

poleca 8215 5 6

H. NIEMETZ Karmelicka 15.

Fortepian

do sprzedania z powodu wyjazdu. Ul. św. Teresy 10, I p. na lewo. 8502

Realność dwupiętrowa

blisko plant pod bardzo korzystnemi warunkami do sprzedania. Zgłoszenia przyjmuje kancelarya adwokacka przy ul. św. Marka 23 (róg Szpitalnej). 8503 1 3

Kupię dom

dobrze zbudowany, z ogrodem owocowym i jarzynowym, około mniej więcej 10 morgów łącznie, najchętniej między Krakowem a Krzeszowicami. Zgłoszenia pod „A 0." przyjmuje biuro „Ruch", Szczepańska 9. 8508 1 2

Koncypient

adwokacki, rutynowany, kat., pierwszorzędna siła, z ogz. adwokackim, władający doskonale językiem niemieckim, poszukuje samodzielnego prowadzenia kancelaryi adwokackiej lub posady koncypienta. — Zgłoszenia pod **„Dr B. D."** do biura „Ruch", Kraków, ul. Szczepańska 9, z podaniem warunków. 8509 1 2

Pół wagonu węgla

ofiaruję za wyszukanie mi pomieszkania z 4—6 pokoi, z komfortem, do objęcia najdalej do 15 października b. r. Zgłoszenia do biura „Ruch" ul. Szczepańska 9 pod **„15 października"**. 8506 1 2

Cukiernik

zdolny, poszukuje posady od 1-go października. Zgłoszenia: Cukiernik, Iwonicz-Zdrój. 8512 1 2

200 cygar Brytanika

dawniejszych zamienię na 1 kg dobrego tytoniu. Wiadomość: Feliks Statter, Biuro ogłoszeń, Kraków, ul. Grodzka 13. 8518

Glorin

najlepsza pasta terpentynowa do obuwia. Ul. Bożego Ciała l. 20, Landsberger. 8501 1 2

200.000 koron

potrzebne na 1-szą hipotekę cegielni z 27 morgami gruntu koło Krakowa, wartości 1½ miliona koron, celem spłaty reszty ceny kupna w tej samej kwocie. Wiadomość w kancelaryi adw. Dra Gumpricha ul. Grodzka 13. Telef. 3073. 8519

Nadogrodnik

z zagranicznem wykształceniem, lat 50, żonaty, teoretycznie i praktycznie uzdolniony we wszystkich gałęziach sztuki i nauki ogrodnictwa, zdolny handlowiec, poszukuje odpowiedniej posady. 8523

SZELC-MILLAN Kraków, VIV, Czarnowiejska 43, I piętro.

2.000 koron

ewentualnie i więcej za wyszukanie zajęcia agenta handl., zastępcy firmy i t. p. 30-letniemu Polakowi, władającemu językiem niemieckim. Chodzi o zajęcie tego rodzaju, gdzie dochody zależne są od nakładu pracy, obrotności i energii. Ścisła dyskrecya zapewniona. — Zgłoszenia pod znakiem **„Handel i przemysł"** przyjmuje Administracya „N. Reformy". 8525 1 3

Poszukuję

nauczyciela do 3 uczniów VII, VI i I kl. gimn. na wieś. Zgłoszenia z podaniem warunków, pod adresem: St. Dyszkiewicz, zarządca lasów, Stryszawa, p. Lachowice. 8575 1 3

Zamienię

3 pokoje, przedpokój i kuchnię ze światłem elektrycznem i gazem w Krakowie, w dzielnicy IV-tej, za takież lub większe mieszkanie w Podgórzu, w śródmieściu, ewentualnie za dopłatą. Zgłoszenia listowne pod **„Zamiana"** przyjmuje Adm. „N. Reformy". 8529 1 3

Zbiór dzieł

różnej treści, rękopisy wybitnych autorów polskich, obrazy, stare meble, szkło i porcelanę oraz bizuteryę, ma do sprzedania **„Doroteum"** ul. św. Tomasza 29. 8533 1 3

Kupuję garderobę

męską, damską, używaną, oraz obuwie. — Zawiadomienie korespondentką: Dobrowolski, Kraków, ul. Mikołajska l. 10. 8235 6 20

Towarzystwo im. Gizeli

Kraków, ul. Floryańska 13

poszukuje **panny biurowej** z dobrem wykształceniem szkolnem i ładnem pismem. Pierwszeństwo mają znające nieco język niemiecki.

Pisemne zgłoszenia przesyłać należy pod powyższym adresem. 8511

SZOFER

egzaminowany poszukuje posady za skromnem wynagrodzeniem, do auta lub pługa motorowego — reperacye sam wykonuje. Zgłoszenia listowne pod **„Pług M."** przyjmuje Admin. „Nowej Reformy". 8371 2 5

PARCELA

do sprzedania w XII Dz. przy ul. Kraszewskiego, 15 m frontu, obok nowo budujący się rynek. Zgłoszenia: Józefa Czajewiczowa, ul. Kraszewskiego l. 116, III p., między godz. 4-6. 8390 3 3

Leçons de français

5 couronnes par heure, s'adresser: rue św. Krzyża 7. I., étage chez Me Christiani. 8399 3 0

Dam 1000—1500 koron

za wyszukanie mi lokalu w śródmieściu, frontowego, parterowego lub na I-szem piętrze, nadającego się na biuro. Zgłoszenia: S. Rosner, ul. św. Sebastyana 15/I. 8386 3 3

Która z Pań

chce mieć włosy ładne, modną fryzurę i kolor odpowiedni do twarzy, niech się uda do zakładu fryzyerskiego w Hotelu francuskim.

8377 2 3 **B. Rutkowski.**

Poszukuje się

katolików, sił pierwszorzędnych: **magistra (ry) farmacyi, aspiranta (ki)** (posada do objęcia zaraz) i **asystenta (ki)** od 1 października b. r. Zgłoszenia pisemne przyjmuje Administracya „N. Reformy" pod **„13"**. 8527 1 5

Siłę biurową

piszącą biegle na maszynie, ze znajomością języka niemieckiego, stenografią i praktyką biurową, przyjmie większe przedsiębiorstwo handlowe. — Zgłoszenia pod **„Biegła"** do Biura ogłoszeń Feliksa Statera, Kraków, ul. Grodzka 13. 8495 1 3

Intelligente

jeune personne, parlant français désire **connaissance** avec des **Français** et des **Françaises** en but de conversation. (Peut en échange enseigner la langue polonaise). Réponse adresser à l'administration de ce journal pour **„Ida"**. 8552

Świerzb

szybko i radykalnie usuwa maść „Z KOGUTKIEM" apteki A. Gąseckiego w Warszawie. Nie marnujcie pieniędzy, nie przewlekajcie choroby przez wcierania bezwartościowych cuchnących maści. We własnym interesie żądajcie w aptekach i składach aptecznych **maści od świerzba tylko z „kogutkiem"**, gdyż ta działa szybko, pewnie, nie niszczy i nie plami bielizny, ma miły zapach. Na Kraków sprzedaż hurtowna i częściowa **w aptece Konst. Wiszniewskiego, Kraków, ul. Floryańska.** 7320 9 15

Wódki: Baczewskiego, Fränkla, Mikolascha,
Wina austryackie i węgierskie we flaszkach i beczkach,
Słodkie **wino** deserowe, białe i czerwone,
Ruster,
Sok malinowy w beczkach,
Herbatę 8383 3 3

sprzedaje **hurtownie**

Antoni Hawełka w Krakowie.

Zawiadamiam P. T. Odbiorców, że firmę

Gabryel Decorde

objąłem na własny rachunek.

Polecając się łaskawym względom, pozostaję z głębokim szacunkiem

Tomasz Mężyk

8535 1 2 były współpracownik firmy Reim i Ska.

ZWIĄZEK GOSPODARCZY

KATOL. WŁAŚCICIELI REALNOŚCI w Krakowie, Karmelicka 15

Stow. zarej. z ogr. poręką,

uprasza P. T. Członków o zmianę swych legitymacyj na żółte i przyniesienie tychże do dni dziesięciu, gdyż obecnie członkowie będą otrzymywali towary racyonowane w Związku. Członkowie, którzy należą do innych Związków, zechcą łaskawie zgłosić się do Związku, celem oświadczenia, czy chcą pobierać towary tam, gdzie dotychczas biorą, lub czy chcą otrzymywać je u nas. 8397 2 2

Fabryka dachówek cementowych, wyrobów betonowych oraz skład materyałów budowlanych

Arnolda Waldmanna

w Podgórzu, ul. Lwowska L. 8

poleca: dachówkę w różnych gatunkach, jedno- i dwufelcową, materyały budowlane, cement portlandzki: „Górka", Szczakowa i Podgórze; gips murarski, sztukaterski, alabastrowy, wapno skaliste proszkowe, nawozowe i hydrauliczne, łupek asbestowy, papę dachową, ter, karbolineum, smary do wozów i „Towoty", posadzkę betonową i rury betonowe, posadzkę steingutową i rury steingutowe. — Wykonuje konstrukcye dachów, klatek schodowych, jakoteż podłogi asbestowe.

Zamówienia uskutecznia szybko i starannie po cenach umiarkowanych. 8555

Sadzonki truskawek „Scharples"

odmiana najobfitsza, owoc olbrzymi, wczesny, 100 szt. K 20.
Goździki „Caropholis" i Wiedeńskie białe sadzonki silne 100 szt. K 16.
Stokrótki białe i różowe, kwiat olbrzymi, 100 szt. K 10.
Nasienie rzepy szlernlaukowej, olbrzymia, biała, okrągła i długa, gwarantowana, 1 kg K 28.

Za nadesłaniem całej zaliczki i na porteryum i opakowanie K 6, wysyła zakład ogrodniczy **B. Szymański** w Bochni. 8476 1 3

KAPELUSZE

wiedeńskie, w wielkim wyborze, w najnowszych fasonach i wszelkich kolorach, oraz dodatki modniarskie poleca 8161

S. LANGER Kraków, ul. Grodzka 11.

Zakład lakierniczo-pokostniczy

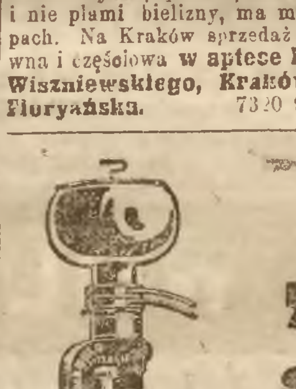
w Krakowie, Rynek główny L. 30

TADEUSZA MIKULSKIEGO

P. T. Budowniczym, Przedsiębiorstwom, Kupcom i Szan. Publiczności mam zaszczyt polecić swój nowootwarty zakład, po wieloletniej praktyce w Europie zach. — Wykonuje według wymagań najnowszej techniki wszelkie roboty w zakres ten wchodzące, jako to: emaliowanie, lakierowanie, polerowanie, imitacya drzew i marmurów; automobili, powozów, mebli wszelk. rodzaju, narzędzi chirurg., wózków dziecięcych, wszelkiej galanteryi, portali; lakiernictwa i pokostnictwa budowlanego, napisów, wywieszek i t. p. **Kosztorysy na żądanie bezpłatnie! — Roboty wykonuje w całej Polsce! — Ceny umiarkowane!**

8427 2 4

Najlepsze szwedzkie wirówki do odtłuszczania mleka

„DIABOLO"

od 40 do 500 litrów na godzinę 4909 15 15

S. Jakubowicz

Warszawa, Żelazna-Brama 6. Telefon 44-56. Oddział w Lublinie, Krak. Przedmieście 51.

Hurtownia perfumeryi

poleca wszelkie artykuły w zakres kosmetyki wchodzące, jak: pasty do zębów, kremy na twarz, pudry, wodę kolońską, brylantyny, wody toaletowe, mydła toaletowe i do golenia po cenach fabrycznych 74.4 5 8

Maks Landwirth Kraków, ul. Dietlowska l. 40.

KARLSBAD W PEŁNYM RUCHU KURACYJNYM.

Dobre utrzymanie po umiarkowanych cenach zapewnione. — Pozwolenie na przyjazd, względnie wizę, można zaraz otrzymać przez czecho-słowackie biuro paszportowe w Krakowie za przedłożeniem świadectwa lekarskiego.

Wygodne połączenie pociągów pospiesznych.

8517 1 3

Handlowiec

z gruntowną znajomością zawodu powroźniczego, absolwent wyższej szkoły fachowej przemysłu włóknistego w Zorau, z wieloletnią praktyką zawodową, poszukuje stanowiska kierowniczego lub podróżującego zastępcy. — Na żądanie kaucya do 15.000 rb.

Oferty do Biura handlowo-informacyjnego A. Gersdorfa, Łódź, ul. Piotrkowska 84, dla **M. A.** 8406 2 3

Wpisy na kursa maturyczne

ulica Wolska 13, III p.

pod kierunkiem profesorów szkół średnich. — Kursa gimn. klas., realn., szkoły realnej i seminar., jednoroczne i dwuletnie. Nauka rozpoczyna się w sierpniu. Wpisy codziennie od godziny 11 do 12½, przed poł. i od g. 6—7 wiecz. 8156 1 4

Dachówkę i łupek sztuczny

do krycia dachów

wapno, cement

oferuje najtaniej

DOM HANDLOWY „STOP"

KRAKÓW, UL. KRZYWA L. 3. 8541 1 3

Budynek fabryczny

w Krakowie, bardzo obszerny, dwupiętrowy, o 40 m frontu, nadający się też ewent. na cele mieszkalne, z obszerną parcelą, tuż przy linii tramwajowej, do nabycia i objęcia zaraz. Wiadomość **w kancelaryi adwokackiej, Rynek gł. 44,** od godz. 4 do 6 po południu. H 8510 1 5

Maszyny do faszerowania mięsa

w pierwszorzędnem wykonaniu, z aluminium lub żelaza, silnie pocynkowane drogą galwaniczną — poleca z pozwoleniem na wywóz **„Kronos"**, Międzynar. Tow. budowl. i handl., **Wiedeń, IV., Allee gasse 29.** Przy odbiorze większych ilości do nadania wyłączna sprzedaż. 8227

Wapienniki pogorzyckie

Spół. z ogr. odp. 8308 3 6

w Pogorzycach p. Chrzanów

polecają znane z dobroci i z nadzwyczajnej wydatności

wapno budowlane i nawozowe

po najniższych cenach z natychmiastową dostawą.

„Ordinatorium sexuologicum",

poradnia D-ra Stanisława Kurkiewicza, lekarza-specyalisty

w Krakowie przy ul. Batorego 20.

Zakres działalności tej Poradni obejmuje: wyodrębnienie różnych chorób wewnętrznych (płucnych, sercowych — błednicy — otyłości — i t. p.) wzgl. nerwowych na osobną, nową, gałąź praktyki lekarskiej w dziedzinie życia płciowego, nazwaną „PŁCIOWNICTWO" czyli „SEKSUOLOGIA". Choroby weneryczne i choroby kobiece wyłączone.

Rozpoznawanie choroby i prowadzenie leczenia opierają się na uwzględnianiu takich czynników jak: psychoanaliza, otrzymane wychowanie obyczajów i doznane przejścia życiowe, dane cielesne (antropologiczne) i duchowe (psychologiczne), i t. p. — Leczenie jest okresowem. Luźnych porad nie udziela się. 8051 3 0

Spokój nerwów —

poznanie **nadzwyczaj ważnej** dziedziny codziennego życia u **siebie** i u **otoczenia** — broń przeciw **złemu** pokierowaniu sobą w życiu płciowem — poznanie podstawy **korzystnego** małżeńskiego pożycia — i mnóstwo innych, **obecnie** nadzwyczaj ważnych, korzyści*) — uzyska każda osoba, która przestudyuje prace **D-ra S. Kurkiewicza,** lekarza życia płciowego.

Do nabycia u autora, **Kraków, ul. Batorego 20,** są już tylko niektóre wydawnictwa z całego dawnego cyklu, razem po cenie **32 kor.;** między niemi szczególnie ważne dzieło »Szczegółowe odróżnienie...« — Należytość uiszczalna z góry.

*) Młode kobiety stanu wolnego, przenoszące posiądnięcie poważnej wiedzy płciowej nad lekkomyślne brnięcie w nieobyczajności, dostaną, za zgłoszeniem się do autora, rolę upoważnionych zbieraczek: odnośnych spostrzeżeń i zdarzeń jako materyału do naukowych wydawnictw międzynarodowego Towarzystwa badaczy życia płciowego. 8052 3 0

Kilkanaście tysięcy koron

dam za odstąpienie większego lokalu na biuro i skład fabryczny

w śródmieściu, najchętniej przy ulicy Floryańskiej, św. Jana, Lubicz i t. p. — Zgłoszenia do biura ogłoszeń „Ruch", ul. Szczepańska pod **„Ubikacye"**. 8505 1 2

Vr III 5217/18 8528
21

Ogłoszenie.

Wyrokiem sądu krajowego karnego w Krakowie z dnia 7 maja 1919 L. cz. Vr III 5217/18 został Chaim Zagórski, lat 36 liczący, syn Salomona i Chaji z Jaworzna, obecnie w Chrzanowie, skazany za występek z § 23 L. 4, ces. rozp. z 24/3 1917 L. 131 Dz. p. p. na karę ścisłego aresztu przez 14 dni, tudzież na ponoszenie kosztów postępowania karnego. Zarazem orzeka się w myśl § 43 powołanego ces. rozp. przepadek na rzecz skarbu państwa zakwestyonowanych u oskarżonego 238 szpulek nici á 1 tysiąc metrowych.

Sąd okręgowy karny senat III.

Kraków, dnia 7 maja 1919.

Poszukuję swych sióstr:

Maryi i Jadwigi, które poprzednio przebywały w Kasinie Wielkiej i w Krakowie. Stanisław Bączalski, Dziennik Związkowy, 1406—1408 W. Division St., Chicago Ill. Ameryka. 8474 2 3

Cukiernia

całkowicie urządzona, do sprzedania z powodu wyjazdu. Zgłoszenia pod **„Cukiernia"** przyjmuje Admin. „Nowej Reformy". 8466 2 3

Siarczan miedzi

(siny kamień)

do bajcowania zboża poleca firma

SPORN i SKA Kraków. 8461 2 3

Panienki

uczęszczające do szkół, znajdą mieszkanie z całem utrzymaniem. — Wiadomość: ul. Długa 6, I p., na prawo **M. T.** 8436 3 8

Agronom

(Uniwersytet) z ukończ. Akad. handl. z roczną praktyką na wsi i 2-letnią w biurze rolniczem, poszukuje pracy. Zgłoszenia dla **„A. Es"** do biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hapczyca, Kraków, Jagiellońska 7. 8451 3 2

„Ekonomia"

dom dla handlu i przemysłu, Kraków, ul. Dunajewskiego 2, dostarcza kupcom, konsumom, związkom i t. p. różnych artykułów spożywczych, materyałów budowlanych nawozów sztucznych, drzewa opałowego i t. p. 8150 3 6

Uczeń lub uczenica

do lat 18, znajdzie posadę u **M. Taffeta** następ. Księgarnia ant., ul. Szpitalna 8. 8458 2 2

Ktoby miał

jakąkolwiek wiadomość o Mery Makowskiej, która przebywała przed wojną w Ameryce, niech zawiadomi łaskawie Anielę Sobolewską, Przemyśl, Podwale 21. 8405 3 3

Meble salonowe

weneckie, rzeźby orzechowe, 2 lustra złote, 1 bufet antyczny rzeźbiony, do sprzedania. Wiadomość w zakładzie tapicerskim A. Smoczek, Kraków, ul. Szewska 4. 8440 2 4

Potrzebny zaraz

do kina skrzypek i czelista. Zgłoszenia pisemne pod „Kino" przyjmuje Adm. „N. Reformy". 8113 3 3

Poszukuje się

zdolnego fachowca do prowadzenia **fabryki win owocowych i śliwowicy.** — Ewentualnie mógłby być spólnikiem.

Zgłoszenia: **W. Jarosz Wieliczka.** 84.8 3 3

Poszukuję mieszkania

o 3—4 pokojach i kuchni, ewentualnie całego domu lub willi z ogrodem, w jednem z miast przy linii kolejowej od Jarosławia do Bochni, od 1 października b. r. Zgłoszenia listami poleconemi pod **T. Nawrocki,** zastępca notaryusza w Tyczynie. 8102 3 2

Buchalter (ka)

rutyn. i samodzielny korespondent może natychmiast objąć posadę. Zgłoszenia z podaniem warunków pod **„Biuro techniczne"** przyjmuje Administracya „N. Reformy". 8425 3 3

Zarząd browaru w Okocimie poszukuje zdolnego, samodzielnego

ślusarza maszynowego.

Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem warunków nadsyłać pod adresem tegoż Zarządu. 8418 2 3

Kupię

lub wydzierżawię aptekę, względnie drogueryę. Zgłoszenia pod **„Przyszłość"** do biura „Ruch", Kraków, Szczepańska 9. 8392 3 5

Kilka kamienic

will, folwarków, sprzeda Biuro J. Ropski, ul. Szewska 5. Co dzień świeże zgłoszenia. Każde zgłoszenie załatwia się korzystnie w przeciągu 24 godzin. Na żądanie wysyła się urzędników na miejsce bez zwrotu jakichkolwiek kosztów. — Zastępstwa we wszystkich miastach i za granicą oraz **Biuro spedycyjne** jedyne **katolickie** w Krakowie, posiada nowe wozy meblowe do transportów mebli i ludzi wyszkolonych. — Telefon 2248. — Dom dla handlu i przemysłu J. Ropski, ul. Szewska l. 5 8478 2 15

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 10.

Rządca drukarni L. K. Górski.